

1. Bidden – Wat is dat?

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: 1 Samuël 1.

Doel

De kinderen

1. *weten dat bidden vertrouwelijk spreken met God is.*
2. *beseffen dat we alleen door Jezus Christus, de Middelaar met God de Vader kunnen spreken.*
3. *kunnen benoemen wat ze willen bespreken met God.*

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 141:2	Mijn bēe met opgeheven handen.
Psalm 143:1	O Heer, wil mijn gebeden horen.
Psalm 17:1	't Behaag u Heer, naar mijn gebed.
Psalm 54:1	O God, verlos mij uit de nood.
Psalm 69:1	O God, verlos en red mij uit de nood.

Gele bundel	Heer ik kom tot U, hoor naar mijn gebed.
Op Toonhoogte	Zoekt eerst het Koninkrijk van God.
Op Toonhoogte	Onze Vader, die in de hemelen zijt.
Gele bundel	Samen in de naam van Jezus
Gele bundel	Neem mijn leven, laat het Heer

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC Zondag 45	Deze zondag geeft aan wat bidden is, wat het inhoudt, wat je aan God mag vragen en ook wat het gebed is wat Jezus aan Zijn discipelen heeft geleerd.
NGB artikel 26	Dit artikel laat ons zien wat Jezus op dit moment in de hemel doet voor de gelovigen. Hij leeft daar om voor Zijn kerk te bidden en te pleiten. Het is een heerlijke zekerheid dat Jezus daar is om te bidden voor ons en dat wij ook met alles bij Hem mogen komen.

Exegese

Focus

Als de verhoring van Hanna's gebed geeft de Heere in Samuël de laatste richter aan Israël.

Omschrijving focus

Deze geschiedenis is wel vergeleken met een trein die met grote snelheid op het verkeerde spoor de afgrond tegemoet gaat. Maar dan trekt de Heere als het ware een wissel om.

In deze geschiedenis staan wij oog in oog met het geestelijk verval, wat op allerlei manieren tot uiting komt. Daaruit leren wij dat de zonde niet ongestraft blijft. Elkana en de zijnen zijn trouw gebleven aan de Heere en Zijn dienst. Daaruit is te leren dat ook wij de onderlinge bijeenkomsten niet mogen nalaten. De volharding van Elkana is aan de genade van God te danken.

In het gezin van Elkana is Hanna, een onvruchtbare en bedroefde vrouw. Maar de Heere schenkt op haar gebed een gelovige verhoring. In deze geschiedenis blijkt de grote kracht waarmee de Heere door het gebed werkt. Het gebed van Hanna wordt verhoord, de Heere geeft in Samuël een trouwe richter aan Israël. Wij zien ook dat godsvreze dwars door een familie heen kan lopen. Want in tegenstelling tot Hanna lezen wij bij Peninna geen vruchten van het dienen van de Heere. Dit kan ook nu het geval zijn.

Achtergrondinformatie

Het boek Richteren eindigt somber: 'In die dagen was er geen koning in Israël; een iegelijk deed wat recht was in zijn ogen.' (Richteren 21:25). Aan het begin van 1 Samuël is de situatie, zowel politiek als godsdienstig, bedroevend. Wat brengt het volk weinig terecht van haar belofte om de Heere te dienen in het land van Gods belofte. Maar ondanks de ontrouw van het volk blijkt op allerlei manieren Gods trouw. Het verval zet echter wel door. Israël wil een zichtbare koning, deze geeft de Heere in Zijn toorn (Hosea 13:11). Ondanks deze toorn geeft de Heere, naast Saul, de richter en profeet Samuël. Zo schakelt de Heere de ambten in om het volk te leiden op het pad van Zijn Woord. In 1 Samuël zien wij de laatste twee richters, Eli en Samuël. De geschiedenis gaat na het boek Richteren zonder onderbreking voort. Uiteindelijk mag Samuël David zalven tot tweede koning over Israël. Hij zal de plaats innemen van de eerste koning Saul, wiens koningschap op een dramatische wijze vastliep. Evenals het boek Ruth, dat wij het beste tussen de boeken Richteren en 1 Samuël in kunnen plaatsen, horen wij ook in 1 Samuël de roep om Davids grote Zoon, die als Koning de koningen zal regeren.

Vers 1-3

Voor wij iets horen over Samuël zelf, krijgen wij eerst een indruk van zijn ouders en de tijd waarin zij leefden. Zijn vader kwam uit Ramatháim Zofim van het gebergte van Efraïm. Deze toevoeging bij de plaats Rama staat er omdat er meer plaatsen met de naam Rama waren. Dit Rama in Efraïm is één van de plaatsen die toegewezen werd aan de Levieten. Elkana was dan ook een Leviet, uit het geslacht van Kahath. Lees hierover Jozua 21:5 en 20-22. Omdat Elkana een Leviet was, kon Samuël later in dienst treden in Silo. De naam Elkana, die vrijwel alleen bij Levieten voorkomt, betekent: door God verworven. Elkana was van degenen die God vreesden, dat was in die tijd van verval beslist niet vanzelfsprekend. Hij nam zijn gezin jaarlijks mee naar Silo. De mannen moesten tijdens de drie grote feesten opgaan, tijdens het jaarlijkse Loofhuttenfeest reisden vrouwen en kinderen ook mee. Naast zijn trouw in deze donkere periode van Israëls geschiedenis, blijkt ook dat het verval zijn huis niet voorbij gegaan is. Wij krijgen namelijk niet de indruk dat Elkana als Leviet het dienstwerk deed. Was er voor Levieten geen werk meer? Verder had Elkana twee vrouwen. Hanna was de eerste vrouw, die hij liefhad. Calvijn vraagt zich af waarom hij, ondanks zijn liefde voor Hanna, toch een tweede vrouw nam. Mogelijk vanwege Hanna's kinderloosheid? Bigamie was niet uitdrukkelijk in Gods wet verboden, maar het leidde in vrijwel alle gevallen tot spanningen in gezinnen. Hoewel Hanna de eerste vrouw van Elkana was, komt zij toch door haar kinderloosheid op de achtergrond te staan. Het als gezin optrekken naar Silo zal ongetwijfeld een pijnlijk moment voor Hanna geweest zijn. Nadat wij iets gehoord hebben over de ouders van Samuël, ontmoeten wij de priesters Hofni en Pinehas. Eli wordt hier nog niet genoemd, waarschijnlijk deed hij vanwege zijn leeftijd geen of heel weinig dienst meer. Wat een contrast, het gezin van Elkana en het gezin van Eli. Godsvreze en goddeloosheid ontmoeten elkaar. Een contrast wat in het vervolg nog scherper zal worden.

Vers 4-8

Jaarlijks gaan Elkana, Hanna en Peninna met haar kinderen naar Silo. Ook Hanna gaat de weg van het Woord. In de geschiedenis zien wij haar als een godvrezende vrouw die een zwaar kruis te dragen heeft. Maar zij zoekt haar toevlucht bij de Heere. Bij Gods heilgdom brengt Elkana een offer, waarschijnlijk een vredeoffer of een dankoffer. Van dit offer wordt een gedeelte aan de Heere gegeven. De rest mocht gegeten worden door de offeraar en de zijnen. Vers 7 wijst erop dat al heel wat jaren deze offermaaltijd, eigenlijk een hoogtepunt in het godsdienstige leven van Israël, voor Hanna een moeilijke dag was. Elkana geeft aan Hanna een extra deel van het vlees. De Hebreeuwse uitdrukking kan wijzen op een deel voor twee personen, maar het is niet zeker of dit hier bedoeld wordt. Het is niet zo dat Hanna meer krijgt dan Peninna, want Peninna moest heel wat verdelen onder haar kinderen. Hanna krijgt wel een extra stuk. Peninna kan dit niet verdragen. Zij is Hanna's tegenpartijdige, eigenlijk staat er dat zij Hanna's vijandin is. Tenminste, zo stelt Peninna zich op, van Hanna's kant lezen wij geen vijandschap of verweer. De Hebreeuwse vormen voor Peninna's tergen zijn scherp, het gaat om een voortdurend tergen met als doel om Hanna te kleineren en moedeloos te maken. Uit vers 6 blijkt dat Peninna gezegd heeft dat de Heere Hanna's baarmoeder toegesloten heeft. Wat is Peninna hard! Heeft zij gemerkt dat in het leven van Hanna meer godsvrucht openbaar komt dan in haar eigen leven? Jaar in jaar uit is deze gang voor Hanna vol verborgen leed. Elkana lijkt zich niet goed bewust te zijn van de aangrijpende strijd tussen zijn vrouwen. Met zijn medelijden krijgt hij geen aansluiting bij Hanna. Is het wel medelijden? De vraag: 'Ben ik u niet beter dan tien zonen?' lijkt sterk op zichzelf gericht te zijn. Elkana zegt niet dat Hanna hem meer waard is dan tien zonen, maar hij zou voor Hanna meer waard moeten zijn dan tien zonen. Hier zien wij dat bigamie Elkana heeft verwijderd van zijn eerste vrouw, die hij toch liefheeft.

Vers 9-11

Het verdriet is Hanna teveel geworden. Ze moet haar hart uitstorten voor de Heere. Nadat haar man gegeten en gedronken heeft, loopt zij naar de tempel. In 1 Samuël wordt dikwijls over een tempel gesproken, al stond de tempel van Salomo er nog niet. Er was nog wel sprake van een tent, maar waarschijnlijk groter dan tijdens de woestijnreis. Er is ook sprake van deuren, zie 1 Samuël 3:15. Daar voor de deur bidt Hanna. Verder mag zij als vrouw niet komen, maar op die plaats is het haar goed nabij de Heere te zijn. Bij de deur zit ook Eli, als hogepriester op zijn stoel. Van Hanna's gebed wordt alleen haar gelofte genoemd. Haar diepe bewogenheid, lees vers 11 en 15, en het uitstorten van haar hart is alleen bij de Heere bekend geworden. Uit haar belofte blijkt dat ook Hanna hoorde bij de ware vromen in Israël. Haar naam betekent 'begenadigde', dat was zij ook! Ondanks het verval blijkt haar betrokkenheid op de Heere en Zijn dienst. Daarom betreft ze de geestelijke nood van Israël in haar gebed. Ze vraagt om een zoon. Maar ze maakt duidelijk dat zij deze zoon niet voor haar zelf begeert. Uit alles blijkt dat zij vraagt om een nazireeër, een afgezonderde voor de Heere. Simson moet een oudere tijdgenoot van Samuël zijn geweest. Hanna neemt vrijwillig de voorwaarden die de Heere ook aan Simson stelde, op haar lippen. Het lange, vrij groeiende hoofdhaar is een teken van volledige en onbepaalde toewijding aan de dienst des Heeren. Want, een Leviet diende ongeveer vanaf hun 20e tot 50e levensjaar. Maar Samuël zal als jonge jongen al een efod dragen. Hanna's gelofte is geen dwingen, maar een kinderlijk vrijmoedig aandringen. Het ware geloof bepaalt hier het verschil. Een vrijwillige gelofte, zonder verkeerde bijbedoelingen, is de Heere aangenaam, lees Psalm 50. Haar vrijwilligheid blijkt uit dat zij zichzelf in vers 11 driemaal een dienstmaagd noemt. Zien wij de overeenkomst tussen Hanna in 1 Samuël 1 en Maria in Lukas 1? Beide vrouwen weten dat niets voor de Heere onmogelijk is.

Vers 12-18

Maar dan klinkt de bestraffende stem van de hogepriester. Als Hanna haar hart uitstort, wordt zij ruw onderbroken. Wie is deze Eli? Uit 1 Samuël 4:18 blijkt dat hij ook richter was. Wij krijgen de indruk van een man van wie heel weinig is uitgegaan, in ieder geval in zijn laatste jaren. Hij stamt wel van Aäron af, maar niet van Eleazar. Hoe dit precies verlopen is, weten wij niet. Deze Eli ziet dat Hanna langdurig bidt. Zij vermenigvuldigt haar gebeden, zo staat er in het Hebreeuws. Maar Hanna spreekt in haar hart, dit wijst op haar innerlijk wat zij voor de Heere uitstort. Dan begaat Eli een fout, want hij oordeelt zonder onderzoek. Hier krijgen wij geen beste indruk van deze hogepriester. Want, hoe meer godsvreze, hoe voorzichtiger wij worden in handel en wandel. Wie ingeplant is in Christus, zal Hem steeds meer gelijkvormig worden. Dat is het werk van de Heilige Geest. Waarom vermaant hij wel deze vrouw, maar niet zijn zonen? Hoe anders is hij dan Christus, de medelijdende Hogepriester. Bars klinkt zijn bevel, hij eist dat Hanna ergens anders haar roes zal uitslapen. Kennelijk was dronkenschap bij bezoekers van het

heiligdom gewoon, ook dit is een teken van het geestelijk verval in die dagen. In het voorbijgaan merken wij op dat de productie van alcohol ook toen al volop aanwezig was. Hanna is heel voorzichtig in haar antwoorden. Ze omschrijft zichzelf als bezwaard van geest, dat is zonder moed. Ook verzekert zij Eli dat zij niet dronken is. Hanna vraagt Eli om haar niet te zien als een dochter Belials. Deze uitdrukking kan gelezen worden als: iemand die voor niets goed is. Omdat Paulus in 2 Korinthe 6:15 een Griekse variant van dit Hebreeuwse woord gebruikt voor de duivel, wijst deze uitdrukking ook op een wetteloze vrouw. Eli verandert door dit waardige en besliste antwoord van toon. Hij geeft Hanna een zegen mee. Als hogepriester betekent deze zegen een krachtige belofte, lees Numeri 6:27. Al weet Eli niet dat Hanna heeft gebeden om een zoon, toch kan de Heere een ambtsdrager als een hogepriester gebruiken om Zijn raad bekend te maken. Na deze wonderlijke bemoediging is Hanna een andere vrouw. Haar aangezicht is niet meer als zodanig, dat wil zeggen dat zij een andere gelaatsuitdrukking geeft. Hanna is niet langer neerslachtig, ze eet weer mee. Hoe het verder aan de maaltijd gegaan is? Daarover lezen wij weinig. Peninna zal niet geweten hebben hoe ze het heeft, ze is haar grip op Hanna kwijt. Want Hanna heeft door haar ontmoeting met de Heere kracht gekregen om verder te gaan.

Vers 19-20

Vanaf vers 19 lijkt er een zeker vaart te komen in de beschrijving. De tijd nadert om terug te gaan naar Rama. Voor het vertrek lezen wij van hun bidden voor het aangezicht des Heeren. Er ligt herhaaldelijk nadruk op de godsvreze in het huisgezin van Elkana, zonder dat de menselijke fouten verzwegen worden. Ongetwijfeld heeft Hanna aan Elkana verteld over wat haar overkomen is in de tempel. Het zal Elkana tot vreugde geweest zijn. Teruggekomen in Rama, geeft de Heere verhooring op Hanna's gebed. De onvruchtbare Hanna wordt zwanger. Opvallend zijn de laatste woorden van vers 19, de Heere gedacht aan haar. Zo heeft Hanna dit kennelijk ervaren. Want, de naam Samuël is een geloofsbelijdenis van Hanna. In de Bijbel geven vrouwen meerdere keren een naam aan hun kind, al was dit niet zonder instemming van de vader. De mooie naam die Hanna geeft, betekent: 'De Heere hoort', of: 'Door Goddelijke verhooring geschenken'. Van de Hebreeuwse naam Samuël is de stam of wortel: 'gebed'. In dit alles zien wij dat het niet om het even is met welke namen ouders hun kinderen geven. Ook zien wij het grote belang van het gebed. Want, in het gebed van een bedroefde moeder legt de Heere de reformatie van Israël! Het is waar dat niet elk gebed door de Heere op die manier verhoord wordt zoals wij denken, maar op de jongste dag zal blijken dat elk gelovig gebed niet tevergeefs gebeden is.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Wij mogen alles tegen God zeggen, dat we zo vertrouwelijk met hem kunnen spreken. Daarbij belijden we meteen dat we dit alleen kunnen op grond van het offer van Jezus.
- Belijden dat we vaak vergeten om God te danken als hij ons geeft wat we gevraagd hebben.
- Bidden voor mensen uit onze omgeving. (Vraag als leidinggevende om gebedspunten aan kinderen)

Vertelschets

Intro voorafgaand aan Bijbelstudie of vertelling

1. (Oudere kinderen) Geef elk kind een kaartje met de naam van een ander kind erop. Laat ze voor dat kind een compliment / iets positiefs opschrijven. Aan het einde kun je dan met elkaar in gesprek gaan over positieve / negatieve woorden, gevoelens van anderen en pestgedrag.
2. Vera loopt het schoolplein op. Een beetje onzeker kijkt ze om zich heen. Zou Laura weer beter zijn? Ze hoopt van niet, want dan wordt het misschien wel een leuke schooldag. 'He, kleintje, pas op dat je niet valt,' klinkt een stem ineens vlakbij haar. Vera schrikt, wil achteruit stappen en valt ineens op de grond. Zie je wel, je kunt niet eens lopen. Er klinkt gelach. Laura steekt haar arm in bij haar vriendinnen en samen lopen ze lachend weg. Vera staat op en probeert haar kleren schoon te maken.

Beginzin

'Zie je wel, je bent vast zondig, anders was je misschien wel moeder geworden.' Met een valse lach staat Peninna voor Hanna. Hanna's ogen springen vol tranen. Ze draait zich om en loopt weg. Peninna lacht, maar haar ogen lachen niet mee. Ze is zo jaloers op Hanna, want ze merkt wel dat Elkana het meeste van Hanna houdt.

- Tijd van verval, veel goddeloosheid. Mensen dienen God op hun eigen manier.
- Elkana komt uit Rama in Efraïm. Hij is een Leviet, maar werkt niet in de tempel.
- Gaat elk jaar met de 3 grote feesten (Pasen, Pinksteren en Loofhuttenfeest) naar Silo.
- Daar staat een tent, met deuren, die dienst deed als tabernakel.
- Nu gaat hij met het hele gezin Loofhuttenfeest vieren. Dankoffer brengen, een gedeelte van het dankoffer mogen ze zelf eten.

Onderweg:

- Peninna plaagt Hanna veel. Peninna heeft kinderen, daarom plaagt ze Hanna, die er geen heeft. Haar woorden kwetsen Hanna. *Hoe zijn onze woorden richting anderen? Positief of negatief? Zijn wij aardig tegen onze klasgenoten, broertjes of zusjes?*

Tempel:

- Elkana laat het offer brengen. Het is een dankoffer. Vlees van het offerdier mogen ze met elkaar eten. Hanna krijgt een extra deel vlees. Peninna ziet het, een jaloerse blik in haar ogen. Ze merkt aan alles dat Elkana meer van Hanna houdt dan van haar.
- Hanna kan niet eten, haar keel zit dicht van verdriet.
- Elkana wil haar troosten – ben ik niet meer waard dan 10 zonen?
- Na het eten staat Hanna op, loopt naar de tabernakel en bij de opening knielt ze neer.
- Stort haar hart uit voor God. *Doen wij dat ook? Vertellen we alles aan de Heere? Dat wil Hij graag en Hij wil je ook helpen. Bidden is vertrouwelijk spreken met God. Je mag tegen Hem spreken alsof je tegen je papa en mama vertelt hoe het was vandaag. Wat een wonder dat God zó dichtbij komt en zó naar ons luistert! Doordat Jezus stierf aan het kruis is de tempeldienst niet meer nodig. Alles wees toen heen naar Jezus en nu is Jezus gekomen. Hij heeft de hele offerdienst vervuld. Daarom mogen wij tot Hem komen, op elk moment van de dag. (Hebreeën 4:16-18)*
- Harde stem: Waarom stel je je aan alsof je dronken bent? Ga weg en kom weer terug als je nuchter bent. Geschrokken kijkt Hanna op. De hogepriester staat naast haar. Hanna antwoordt. Eli schrikt van het antwoord en zegt dat God haar wens zal vervullen. *Let je erop dat je mensen niet zomaar veroordeelt? Denk na over wat je zegt en laten je woorden en daden goed zijn voor een ander.*
- Hanna doet een belofte aan de Heere. Als u mijn gebed verhoord zal ik mijn kind aan u teruggeven en dan zal hij in de tempel mogen dienen.

Thuis:

- Groot wonder, Hanna en Elkana hebben een baby gekregen. Samuël: Ik heb hem van de Heere gebeden. *God doet altijd wat Hij belooft!*
- Hanna gaat weer mee naar de tempel als Samuël zelfstandig kan eten. Hij is dan tussen de 3 en 5 jaar.

Weer in de tempel:

- Hanna neemt drie stieren, 20 kilo meel en een fles wijn mee om de Heere te danken. Een groot offer, maar God is het waard want Hij heeft gedaan wat Hij heeft beloofd!
- Hanna maakt een lofzang tot eer van de Heere. *Zullen wij ook de Heere danken en loven door veel tot Zijn eer te zingen!*

Slotzin

Zoals Hanna in het verhaal al haar verdriet aan de Heere vertelde mogen wij dat nu ook doen. De Heere hoort ons en we mogen hem alles vertellen en vragen.

Laat eventueel wat kinderen dingen opnoemen die ze aan de Heere willen vertellen of vragen. Misschien een optie om dat met elkaar gelijk na het Bijbelverhaal te doen.

In het bijbelstudieboekje noemen we om te lezen vers 10-15. Deze verzen gaan over Hanna die haar hele hart voor de Heere uitstort. Ze vertelt hem alles. Koppel dit aan het begin van het verhaal/ het doel vertrouwelijk spreken met God. Vertrouwelijk spreken betekent Hem alles zeggen.

Antwoorden Bijbelstudie

1. A) Bijvoorbeeld:

Hanna	Maria
Hoorn	Hoorn
Ziel springt op van vreugde in de Heere	Mijn ziel maakt groot de Heere
Want ik verheug mij in Uw heil	Mijn geest verheugt zich in God, Mijn zaligmaker
Dienstmaagd	Dienstmaagd
Hij maakt arm en Hij maakt rijk	Nederigen verhoogd Hij, rijken stuurt hij ledig weg.
Niemand heilig gelijk de Heere	Heilig is Zijn Naam

- b) Ga aan de hand van de gevonden overeenkomsten met elkaar in gesprek.
Beide vrouwen noemen zich de dienstmaagd van de Heere en worden door Hem gebruikt voor een groot heilsplan. Zonder dit heilsplan hadden wij niet zomaar tot God mogen en kunnen naderen. Dat kan doordat Jezus, kwam, leed en stierf aan het kruis.
Beide vrouwen prijzen God om Zijn heiligheid, trouw en barmhartigheid.

2. Vader – hemelen – geheiligd – wil – brood – vergeef – schulden – vergeven – verzoeking – boze – koninkrijk – eeuwigheid

Het Onze Vader is het volmaakte gebed wat Jezus Zijn discipelen leerde. Je kunt met elkaar bespreken wat de volgorde van het gebed is:

Gericht op God (Heilig, Uw Koninkrijk, Uw wil)

Jezelf (dagelijks brood, alles wat we op aarde nodig hebben, vergeving van onze schulden, hoe gaan we om met onze naaste.

Prijzen van God.

3. Neem deze punten mee in het dankgebed. Je kunt dit ook op groot papier maken en elke keer ophangen, dingen toevoegen en soms ook gebedspunten verplaatsen naar dankpunten. Zo kun je met elkaar in gesprek gaan over gebeden die de Heere verhoord heeft en gelijk het belang van volharden in het gebed bespreken. *(Volharden in het gebed komt ook aan de orde in Bijbelstudie 4)*

Probeer hierbij ook extra aandacht te geven aan danken. Vaak is het makkelijker gebedspunten te noemen dan dankpunten. Het is ook mooi om dingen die gevraagd zijn de week later naar danken te kunnen verplaatsen omdat ze zijn verhoord.

Oplossing Rebus: Gebed is de kracht van een mens

Verwerking

Titel: Gebed is de sleutel om deuren te openen

<https://goedinvorm.nu/materiaal/extra-verwerking-a2-16-knutselwerkje>

Dit knutselwerkje laat zien dat door gebed deuren opengaan. Het gebed wordt ook wel de sleutel op Gods beloften genoemd. Bij het werkje kan voor de binnenzijde gekozen worden voor een eigen (bijbel)tekst of gebed.

- Gebruik in dat geval de blanco achtergrond.
- Download het knutselwerkje op deze pagina en print het uit.
- Kleur alles mooi in.
- Knip de deuren los. Dit doe je door de middenlijn (in het midden van de deuren) in te knippen van onder naar boven.
- Knip vervolgens onderaan de deuren ook naar links en rechts de lijnen in en knip de ronding bovenaan de deuren tot aan de stippellijnen (vouwlijnen) in.
- Nu kunnen de deuren opgevouwen worden.
- Knip de achtergrond uit en schrijf hier een eigen gebed of een mooie tekst op (als je de blanco versie gebruikt). Je kunt hiervoor één van de Bijbelteksten over gebed gebruiken die op deze de [website van ABC voor kinderen](#) te vinden zijn.
- Doe lijm op de rand rondom en plak het mooi achter de opening van de deuren.
- Knip een sleutel met tekst uit en maak een gaatje in een deurknop en een gaatje in de sleutel.
- Hang de sleutel er met een lintje aan.

Titel: Vleugels van het gebed

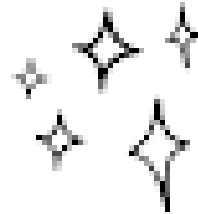
<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/bidden-knutselplaat-vleugels-van-het-gebed/#~:text=Deze%20knutselplaat%20helpt%20kinderen%20om,kinderen%20in%20gesprek%20te%20gaan.>

1. Knip de vogels uit (kopieer eventueel eerst op gekleurd papier voor een mooi effect) en plak ze tegen elkaar.
2. Neem een leeg blad en leg je ene hand daar gesloten op. Trek er met een potlood langs. Doe dit ook met de andere hand. Je hebt nu twee vleugels. Knip deze uit.
3. 3. Schrijf op de vleugels Romeinen 12:12: 'Volhardt in het gebed'.
4. 4. Knip de vleugels uit. Vouw aan de polskant ongeveer twee centimeter om tot plakstrook. Lijm de vleugels op de vogel.
Extra:
5. Maak bij deze knutsel een bakje (mandje van 16 vierkantjes) met daarin kleine kaartjes. Schrijf op elk kaartje een gebedspunt of dankpunt. Neem elke dag 1 kaartje uit de doos en bidt daarvoor. Je kunt thuis het bakje aanvullen met nieuwe gebedspunten of dankpunten.

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

<https://www.heiligehuizen.nl/2025/06/kleurplaat-onze-vader.html>

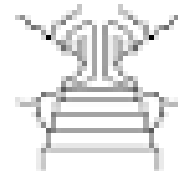
(De kleurplaat is via deze link te downloaden)

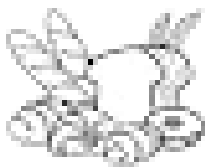
Onze Vader

Die in de hemelen zijt.
Uw Naam worde geheiligd.
Uw Koninkrijk kome.

Uw wil geschiede, zoals in de hemel
zo ook op de aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood.

En vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij onze schuldenaren vergeven.

En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.

Want van U is het Koninkrijk en de kracht
en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid.

Amen

2. Bidden – Waarvoor?

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: Lukas 17:1-19

De genezing van de tien melaatsen

Doel

De kinderen

1. *weten dat ze tot God mogen bidden voor zichzelf, voor de wereld, om vergeving en om Hem te danken en te prijzen;*
2. *beseffen hoe belangrijk het is om niet alleen tot God te bidden, maar ook Hem te danken en te prijzen;*
3. *kunnen aan de hand van 'de gebedshand' concrete gebedspunten noemen waarvoor ze willen bidden, danken en prijzen.*

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 145:1	O God, mijn God, Gij aller vorsten HEER
Psalm 86:4	'k Ben gewoon in bange dagen
Psalm 136:1	Loof den HEER, want Hij is goed
Psalm 30:1 (en 2)	Ik zal met hart en mond, o HEER
Psalm 138:1	'k Zal met mijn ganse hart Uw eer
Psalm 81:12	Opent uwe mond
Liedboek 71	Jezus wand'lend langs de wegen
Gele zangbundel	Dankt, dankt nu allen God
Gele zangbundel	Bidt zonder ophouden, dankt in alles, dit is de wil van God
Gele zangbundel	Voor ieder land
Op toonhoogte	'k Wil U, o God, mijn dank betalen
Op toonhoogte	Onze Vader, die in de hemelen zijt

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC vraag 116	dit beschrijft het belang van het zonder ophouden bidden én danken
HC vraag 117	dit beschrijft wat tot een gebed hoort dat God aangenaam is.
HC vraag 118	dit beschrijft dat God ons beveelt alle geestelijke en lichamelijke noden aan Hem op te dragen.

Exegese Lukas 17:11-19

Focus

Roep de Heere aan als Zaligmaker, als Almachtige, ook voor aardse noden.
Vergeet God niet te danken voor alles wat Hij geeft.

Omschrijving focus

De melaatsen laten in hun woorden waarmee ze Jezus roepen ook merken dat ze Hem zien als Zaligmaker, als degene die Almachtig is, boven hun ziekte staat.
Eén melaatste komt terug om de Heere te danken. Geloof kent iets van dankbaarheid.

Vers 11

Met nadruk wordt vermeld dat Jezus op weg is naar Jeruzalem. In deze stad zal Hij gaan lijden en sterven. Ook over de weg naar Jeruzalem valt al de schaduw van het lijden. In dat licht moeten we de nu volgende geschiedenis lezen. Als Jezus straks tien melaatse mannen geneest, is dat alleen te danken aan het feit dat Hij Zelf de ziekten op Zich neemt. Jesaja geeft dat al aan: 'Hij heeft onze krankheden op Zich genomen' (Jesaja 53:4). In Mattheüs 8:16-17 wordt deze tekst heel duidelijk betrokken op de genezingen van bezetenheid en ziekten. Dat een genezing nooit 'goedkoop' is, maar de Heere Jezus wel degelijk iets kost, wordt duidelijk zichtbaar in de genezing van de bloedvloeiende vrouw: er gaat kracht van Hem uit (Markus 5:30).

'Door het midden van Samaria en Galilea': De kortste weg vanuit Galilea naar Jeruzalem liep via Samaria. De genezing van de melaatse mannen vindt waarschijnlijk plaats in het grensgebied van Samaria en Galilea.

Vers 12

'Melaatsheid' is een verzamelnaam voor verschillende huidziekten in de tijd van de Bijbel. Sommige waren ongeneeslijk, andere waren wel te genezen. Omdat bepaalde typen huidziekten besmettelijk en gevaarlijk waren, moest iedereen die melaats was buiten de gemeenschap, in afzondering leven (zie Numeri 5:2). Vaak zochten melaatsen wel elkaars gezelschap op (zie bijvoorbeeld ook 2 Koningen 7:3). De melaatsen staan 'van verre', dat betekent: op grote afstand. De wet verbood hen dichterbij te komen.

Vers 13

Ook al kunnen de melaatsen niet dicht bij de Heere Jezus komen, ze kunnen de afstand die er tussen Hem en hen is wel overbruggen door 'hun stem te verheffen', dat wil zeggen: ze roepen luid. Daar ligt een boodschap in voor ons. Als de Heere onbereikbaar ver weg lijkt, mogen ook wij 'onze stem verheffen' en Hem aanroepen.

De melaatsen roepen drie dingen:

- 'Jezus'. Deze naam is bij uitstek de (aan)roepnaam van de Heere Jezus. Er klinkt in mee dat Hij Zaligmaker van zondaren is (Mattheüs 1:21).
- 'Meester'. Het Griekse woord betekent letterlijk: 'degene die erboven staat'. Ze zien Jezus als Degene Die boven hen staat, boven hun ziekte én boven de afstand die er is tussen Jezus en hen. Door Jezus zó aan te roepen eren ze Hem én pleiten ze op Zijn almacht.
- 'Ontferm U onzer'. Je mag hier ook vertalen: geef ons een aalmoes. Ze vragen dus, evenals een bedelaar, om iets dat ze niet verdiend hebben. Met deze uitdrukking doen ze een beroep op de genade van de Heere Jezus. Concreet bedoelen ze hier natuurlijk of Jezus hen wil genezen van hun melaatsheid.

Hun gebed bevat voor ons drie lessen. Als wij bidden, mogen we de Heere ook aanroepen als Zaligmaker van zondaren. In ons gebed mogen we pleiten op Zijn almacht: 'U staat er toch boven'. En vooral mogen we een beroep doen op Zijn genade.

Vers 14

Jezus geneest de tien melaatsen op een bijzondere manier. Hij geeft hun, terwijl ze nog melaats zijn (!), de opdracht om naar de priesters te gaan. Deze hadden de taak om mensen die meenden dat ze van hun melaatsheid genezen waren, te zien en eventueel genezen te verklaren. Ook moest na de genezing van

de melaatsheid een offer gebracht worden (zie Leviticus 14:1-32). Terwijl ze nog ziek zijn, stuurt Jezus hen op weg om zich genezen te laten verklaren. Dat is een beproeving voor deze mannen. Wat geloven ze? Hun ogen die hen vertellen dat ze nog melaats zijn? Of het woord van Jezus, dat ze genezen zullen worden? Als ze op weg gaan, worden ze genezen. De Heere is een Waarmaker van Zijn Woord!

Vers 15-16

Tien melaatsen hebben 'biddag gehouden'; slechts één van de tien 'houdt ook dankdag'. Daar ligt een waarschuwing in: hebben we de Heere alleen nodig voor Zijn zegeningen en vergeten we Hem, als we die zegen gekregen hebben?

Hoe ziet de dankdag van die ene melaatse eruit? Ze ligt in het verlengde van zijn biddag: Eerst verhief hij zijn stem om aan Jezus te vragen, of Die hem wilde genezen (vers 13). Nu prijst hij God met luide stem. Hij geeft God dus de eer van zijn genezing.

Een ander kenmerk: hij valt voor de voeten van de Heere Jezus neer en bewijst Hem zo eerbied en vooral dankbaarheid.

Deze man blijkt een Samaritaan te zijn. De Samaritanen stamden af van Israëlieten die zich vermengd hadden met heidense volkeren die ten tijde van de ballingschap in Israël waren komen wonen (2 Koningen 17:24). Vanwege hun halfheidense afkomst werden ze door de Joden veracht. Hier gaat een Samaritaan de Joden echter voor in dankbaarheid, zoals in Lukas 10:30-35 een Samaritaan de Joden voorging in barmhartigheid.

Vers 17-18

Uit Jezus' woorden blijkt Zijn alwetendheid: Hij weet dat er tien melaatsen genezen zijn. Maar vooral klinkt er verwijt in door: Waarom zijn de negen Joodse melaatsen niet teruggekomen, net als deze man, die nog wel een 'vreemdeling' is?

Zo bevat deze geschiedenis een duidelijke boodschap voor ons. We mogen 'onze begeerten in alles door bidden en smeken bekend laten worden bij God'. Maar dat alles wel 'met dankzegging' (Filippenzen 4:6). Laten we niet vergeten om God te danken voor alles wat Hij ons heeft gegeven en gelaten. Heel bijzonder mogen we God wel danken voor wat Hij gaf als verhoring op ons gebed.

Vers 19

'Uw geloof heeft u behouden'. Let op: het geloof is niet de grond van het behoud van deze man, maar wel het middel waardoor hij deel kreeg aan de ontferming van de Heere. Als de Heere Jezus heel nadrukkelijk zegt, dat het geloof van déze man die in dankbaarheid terugkeerde, hem behouden heeft, zegt Hij daarmee indirect ook iets over een onmisbare eigenschap van het zaligmakend geloof: dat geloof kent altijd iets van de dankbaarheid.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken dat God hier op aarde voor hen zorgt.
- Danken dat God zo goed is dat hij zondaren zalig wil maken.
- Belijden dat ze vaak vergeten om God te danken.
- Bidden voor geestelijke en lichamelijke noden.
- Bidden of de Heere Jezus Zelf hen wil leren bidden.

Vertelschets

Intro voorafgaand aan Bijbelstudie of vertelling

- Stel de vraag: wat als God jou vandaag alleen zou geven waar jij gisteravond – voor je ging slapen – om hebt gedankt? Wat zou je vandaag dan allemaal hebben? Wat zou je missen? Laat de kinderen dit op een papier schrijven en met elkaar bespreken.
- Laat de hand van het gebed zien. Duim (danken), Wijsvinger (wereld), Middelvinger (mezelf), Ringvinger (reiniging = vergeving), Pink (prijzen). Laat de kinderen bij iedere vinger verschillende gebedspunten noemen. Bespreek: waarom zou het zo belangrijk zijn om God ook te dānken? Dat horen we in dit verhaal. Luister maar.

Beginzin

In het grensgebied tussen Samaria en Galilea zit een groepje mannen. Het is een eind van het dorp vandaan, in een gebied waar niemand woont. Hun gezichten staan treurig. Als je goed kijkt, zie je wonden op hun lichaam. Ook hebben ze scheuren in hun kleren. Je kunt zien dat ze niet gezond zijn: alle tien zijn ze melaats! Dat was een vreselijke ziekte. Je mag niet meer bij je familie wonen. Af en toen komt er iemand wat eten neerleggen. De melaatse moest, als er mensen in de buurt kwamen, altijd roepen: 'Onrein, onrein!' Mozes heeft die dingen al opgeschreven in het boek Leviticus.

- Ja, melaatsheid was een vreselijke ziekte! En geneesmiddelen waren er niet voor. *Wat ingrijpend, als de dokter tegen jou zou vertellen dat je ongeneeslijk ziek bent!* Als bleek dat het toch geen melaatsheid was als mensen toch beter werden, moesten ze naar de priester om dat te laten controleren. Dat gebeurde bijna nooit.
- De mannen hebben jeuk en pijn. Ook schamen ze zich. En ze zijn eenzaam. Wat missen ze hun familie. Gelukkig hebben ze elkaar nog.
- Opeens wordt de sombere stilte doorbroken. In de verte horen ze stemmen. Ze zien een groep mannen lopen. Wie zijn dat? Een van de melaatsen staat op en kijkt goed. 'Zou dat Jezus van Nazareth zijn?' Ja, daar hebben ze over gehoord. Hij schijnt door het land te trekken en zieken te genezen.
- En nu is Hij in de buurt! Maar wat kunnen ze doen? Ze mogen niet dicht bij de mensen komen. Weet je wat? Ze gaan roepen: 'Meester, ontferm U!'
- Gespannen wachten ze af of Jezus hen hoort.
- Ze kunnen hun ogen niet geloven. Jezus kijkt hun kant op en loopt iets dichterbij. Ja, nu kunnen ze horen wat Hij zegt. De mannen spitsen hun oren. Zal Hij hen genezen?
- Maar Jezus beproeft hen; Hij zegt alleen maar dat ze naar de preister moeten gaan om zich te laten zien. Naar de priester? Dat kan toch niet? Ze zijn nog steeds melaats! Jezus stelt hun geloof op de proef.
- Hoewel ze nog even melaats zijn, gaan ze allen gelovig op weg. En..? Ze worden genezen!
- Wat zullen ze allemaal dankbaar zijn! Of niet?
- Jezus en Zijn discipelen zijn nog op dezelfde plek. En hoeveel melaatsen komen terug om Hem te danken? Het is er maar één.
- Het blijkt een Samaritaan te zijn. Hij knielt voor Jezus neer en aanbidt Hem.

Slotzin

Hoor, Jezus zegt: 'Zijn er niet tien mannen genezen? Waar zijn de andere negen mannen? Is alleen déze man teruggekomen om God te danken en te prijzen? En hij is nog wel een vreemdeling, een Samaritaan!'

Die andere negen mannen waren wel blij, maar niet echt dankbaar. Zij hadden genoeg aan de genezing van hun lichaam. Zij waren de Heere al vergeten. Ze hadden Jezus niet echt lief. Ze hadden geen geloof.

Als jij ziek bent, dan bid je vast ook om genezing. Dat mag ook! Je mag de Heere alles vragen wat je nodig hebt voor je lichaam, voor je leven hier op aarde. Ook mag je bidden voor de wereld om je heen. (Wijs op de hand van het gebed). En als de Heere jou gebed verhoort, dank jij Hem dan ook?

Jezus zegt tegen de Samaritaan. 'Sta op en ga heen. Uw geloof heeft u behouden.' Hoor je het? Deze man heeft wel het echte geloof in zijn hart. Dat betekent dat hij een nieuw hart heeft. Ja, dat merkte je al aan zijn echte dankbaarheid en liefde tot Jezus. Aan het prijzen van de Heere. Hij is een kind van God. En dat is veel meer waard dan een gezond lichaam. Dat moeten we nooit vergeten.

Antwoorden Bijbelstudie

Opdracht 1

1. Zij baden of de Heere Jezus hun melaatsheid weg wilde nemen. Letterlijk staat er in de Bijbel: Jezus! Meester! Ontferm U onzer!
Jezus betekent Zaligmaker. Met Meester wordt er bedoeld dat Hij boven alle dingen staat. Hij is almachtig! De melaatse mannen weten dat Jezus hen kan genezen. Ontferm U onzer kan ook betekenen: geef ons een aalmoes. Ze bedelen om iets, ze weten dat ze het niet verdiend hebben. Zo mag jij ook bidden: roep Jezus aan, geloof in Zijn almacht, beseffend dat je het niet verdiend wat je gaat vragen.
2. De 9 melaatse mannen zijn niet teruggekomen om Jezus te danken. 1 melaatse man deed dit wel. Die 9 mannen waren Joods en de ander was een Samaritaan, een vijand van het volk Israël. Daar kunnen wij ook van leren. Veracht jij wel eens iemand? Hoe staat hij of zij in verhouding tot God? Kun je wat van hem of haar leren? De Samaritaan is voor de Joden een heiden, een buitenlander. Hoe kijken wij naar deze mensen?
3. De Samaritaan geloofde in Jezus, als Zaligmaker. Hij liet dat zien door terug te komen om Jezus te danken. Het geloof bracht hem niet alleen herstel van zijn ziekte, maar het gaf hem ook herstel van zonde: geestelijke redding! Het geloof van de man was niet de grond van die redding, maar wel het middel.
4. Hoe we mogen bidden: pleitend op Zijn genade, Zijn almacht, in het besef dat we niets verdienen (vers 13).
Dat we Jezus op Zijn Woord mogen geloven (vers 14).
Dat het zo belangrijk is om Hem te danken voor alles wat Hij geeft.
Dat we kunnen leren van de Samaritanen of andere mensen die onze ogen soms 'minder' zijn.

Opdracht 2

Bidt zonder ophouden, dankt God in alles. Deze tekst komt uit 1 Thessalonicenzen 5:17 en 18. God beveelt ons om bij alle gelegenheden en in alle nood tot Hem te bidden. Ook beveelt Hij om in voor- én tegenspoed Hem te danken.

Opdracht 3

Dankert.

- Je hebt gebeden of je beter mocht worden van de griep en het gebed is verhoord.
- Je hebt gebeden of je bewaard mocht blijven tijdens een reis en het gebed is verhoord.

Wereld.

- Oma is erg ziek.
- Oorlogen
- Hongersnood
- Christenvervolging

Mezelf:

- Je wordt geopereerd, omdat je been is gebroken.
- Je hebt een toets op school en je vindt dit erg spannend.

Reiniging:

- Vergeving omdat je hebt gelogen
- Vergeving omdat je hebt gescholden

Prijzen:

- Je bent verwonderd omdat de HEERE je vergeving van zonden heeft geschonken.
- Je bent verwonderd omdat God de natuur zo mooi heeft gemaakt.

Opdracht 4

Rebus 1: Tien melaatse mannen werden beter. Een melaatse man ging Jezus danken.

Rebus 2: Dank ik de Heere voor alles wat ik van Hem krijg?

Verwerking

Raamhanger

Beschrijving

Maak een raamhanger met gebedspunten.

1. Print de onderdelen van de raamhanger op stevig papier.
2. Kleur ze in. Je vindt er twee in spiegelbeeld, zodat je ze op elkaar kunt plakken.
3. Schrijf gebedspunten op de handen.
4. Knip de handen uit.
5. Plak ze op elkaar met een stukje touw er tussen.
6. Plak de voor- en achterkant van de jongen en het meisje tegen elkaar. Je kunt kiezen of je het touw van de handen ertussen plakt of eraan knoopt.
7. Je kunt er per persoon één maken, maar ook als groep één grote raamhanger.
8. Neem gebedspunten van de raamhanger mee in het klassikale gebed.

Zie voor de onderdelen op papier:

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/bidden-raamhanger/>

Eventueel kunnen deze kaartjes als hulpmiddel gebruikt worden bij het bedenken van gebedspunten:

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/kaartjes-bij-de-hand-van-het-gebed/>

Biddende handen kleien

Geef ieder kind een stuk klei. Laat ze twee biddende handen klein. Eventueel kun je ze er met een stokje gebedspunten in laten schrijven. Of een Bijbeltekst die met bidden te maken heeft.

Spel – raak elkaar niet aan

Maak met een touw een cirkel op de grond. Laat je kinderen binnen die cirkel lopen, maar zonder elkaar aan te raken. Als ze elkaar toch aanraken zijn ze af. Hoe langer het spel duurt hoe kleiner de cirkel wordt. Herinner de kinderen eraan dat melaatse mensen niemand mochten aanraken of dicht bij andere mensen zijn.

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is bij iedere Bijbelstudie een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben.

Vraag 1 en 2 van opdracht 1 kunnen ook met de 6-8 jarigen besproken worden.

1. De Heere Jezus verhoort het gebed van de tien melaatsen. Waar baden zij om?

Zij baden of de Heere Jezus hun melaatsheid weg wilde nemen. Letterlijk staat er in de Bijbel: Jezus! Meester! Ontferm U onzer!

2. Wat was het verschil tussen de 9 melaatsen en die ene melaatse man?

De 9 melaatse mannen zijn niet teruggekomen om Jezus te danken. 1 melaatse man deed dit wel. Die 9 mannen waren Joods en de ander was een Samaritaan.

Kleurplaat

Lukas 17:12-19

Zijn niet
de tien
gereinigd
geworden?
En waar
zijn de negen?

3. Bidden - hoe?

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: Lukas 18: 9 - 14

Doel

De kinderen

1. *weten* wat de houding van het hart was in het gebed bij de farizeeër en de tollenaar.
2. *beseffen* dat de Heere naar je houding van je hart omziet.
3. *kunnen* hun hart richten op de Heere tijdens het bidden.

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 121:1	'k Sla d' ogen naar 't gebergte heen
Psalm 86 : 6	Leer mij naar Uw wil te hand'len,
Psalm 139 : 14	Doorgrond m', en ken mijn hart, o HEER;
Psalm 37 : 19	Let toch, en zie op vromen en oprechten;
Psalm 62 :6	Gemene lieden immers zijn
Psalm 34 : 2	Komt, maakt God met mij groot;

Op toonhoogte	Jezus, open mijn oren
Op toonhoogte	Lees je Bijbel, bid elke dag
Op toonhoogte	Samen in de naam van Jezus

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC zondag 45	Dit is een zondag, samen met zondag 47 tot 52, welke in het teken staan van het gebed. Het is een groot punt van dankbaarheid. In antwoord 116 wordt genoemd: <i>die Hem met hartelijke zuchten zonder ophouden</i> . Het gebed moet komen uit een oprecht hart, een hartelijk zuchten, niet in eerste plaats de fysieke houding van het gebed.
DL, H3/4 par. 1-4	Vooraf in paragraaf 3 en 4 wordt toegelicht dat wij vanuit onszelf niet kunnen bidden. Dit is gekomen na de zondeval.
NGB, artikel 26	Het gebed is waar de Zoon Jezus als Voorbidder staat voor de Vader. Wanneer er gebeden wordt, wordt er dus eerst gebeden tot de Zoon. Neem dit mee in het bidden.

Exegese Lukas 18 : 9 - 14

Focus

Wie zichzelf schuldig weet voor God en zijn zonden belijdt, wordt door Hem gerechtvaardigd.

Omschrijving focus

We bidden tot een heilig God. Als je beseft en ziet dat God heilig, machtig, groot, rechtvaardig, genadig, ... is, dan herken je iets van Petrus, die zijn eigen zondigheid ziet. In de geschiedenis van de wonderbare visvangst lees je *'en Simon Petrus dat ziende, viel neer aan de knieën van Jezus, zeggende: Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens.'*

In het nette, keurige godsdienstige leven, zelfs in het bidden, ligt het neerkijken op mensen die openlijk anders leven zo op de loer. Ook in onze tijd en in onze kerken, in onze levens.

Maar God ziet het hart aan. Wie zichzelf vernedert voor God, klein maakt, schuldig weet, zonden belijdt én laat, en om vergeving bidt, zal door Hem verhoogd worden, vergeving ontvangen, gerechtvaardigd worden.

Achtergrondinformatie

Deze gelijkenis komt, net als de voorgaande gelijkenis over de onrechtvaardige rechter, alleen in het evangelie van Lukas voor. Vooral in dit evangelie lezen we over Gods genade voor zondaren. Denk aan H15 met de gelijkenissen over het verloren schaap, de verloren penning en de verloren zoon en H23 als je leest over de moordenaar aan het kruis die nog bij Jezus welkom is.

Vers 9

Deze gelijkenis begint, net als de voorgaande gelijkenis over de onrechtvaardige rechter, met een inleidende zin van de evangelist. Hij schrijft dat Jezus deze gelijkenis vooral gesproken heeft tot (of met het oog op) sommigen, die op zichzelf vertrouwden, omdat zij rechtvaardig meenden te zijn. Op deze wijze worden de Farizeeën getypeerd in Lukas 16:15. De Heere zegt daar tot hen: *'Gij zijt het, die uzelf rechtvaardigt voor de mensen; maar God kent uw harten; want wat hoog is onder de mensen, is een gruwel voor God.'* Het gaat om een houding die vooral bij de Farizeeën voorkwam. Dit wil echter niet zeggen dat de Heere Jezus alle Farizeeën of die alleen op het oog had.

In de Joodse theologie was rechtvaardigheid in de vorm van het houden van de wet, de voorwaarde voor het aanvaard worden door God. Jezus richt zich hier tot mensen die vinden dat ze aan die voorwaarde voldoen. Zij vertrouwen op zichzelf en dit sluit dat zij op God vertrouwen.

Vergelijk bijv 2 Kor 1:9 *Ja, wij hadden al zelf in onszelf het vonnis des doods, opdat wij niet op onszelf vertrouwen zouden, maar op God, Die de doden verwekt.'* en wat Paulus zegt over zijn eigen gerechtigheid in Fil.3:4-9. Hij had alle voorwaarden om op zichzelf te kunnen vertrouwen, maar *hetgeen mij winst was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht.'*

Zelfingenomenheid gaat samen met het 'verachten van de anderen', dat zijn de mensen die deze rechtvaardigheid niet hebben omdat zij de wet niet kunnen volbrengen.

Vers 10

In de gelijkenis worden twee mensen tegenover elkaar gesteld. Net als in de gelijkenis van de twee zonen en de gelijkenis van de rijke man en de arme Lazarus.

Opgaan naar de tempel: omdat Jeruzalem hoog gelegen was.

In de tempel werd om 9 uur 's morgens en om 3 uur 's middags gebeden. Maar ook op andere tijden ging met welk naar de tempel voor persoonlijk gebed. Denk bijv aan Anna. Ook Paulus vertelt het van zichzelf in Hand. 22:17.

Deze Farizeeër is het voorbeeld van een moreel en religieus hoogstaand mens. De tollenaar is het voorbeeld van iemand die in ethisch en godsdienstig opzicht volledig gefaald heeft. Tollenaars stonden bekend als egoïstisch en onbarmhartig. Beschermd door het gezag van de Romeinen konden zij zichzelf ten koste van hun volksgenoten verrijken bij het innen van de belastingen. Omdat zij voortdurend met heidenen in contact stonden, waren zij voor de Farizeeën bovendien onrein; zij konden niet begrijpen hoe Jezus met tollenaars aan tafel kon zitten.

Vers 11

Eerst beschrijft Jezus de Farizeeër. Bij het bidden staat hij, zoals het bij de Joden de gewoonte was. Markus 11:25 *En wanneer gij staat om te bidden....*

Dat hij bidt 'bij zichzelf' houdt hier in dat hij stil bad in plaats van hardop.

De Farizeeër dankt God dat hij niet is zoals de rest van de mensen, dwz zoals zovelen. En dan noemt hij voorbeelden als rovers (of oplichters), onrechtvaardigen, echtbrekers en ten slotte de tollenaar die hij daar ziet staan. De tollenaar is voor hem misschien des te meer verachtelijk omdat deze in zijn onreine toestand durft te bidden.

De Farizeeër meent oprecht dat er weinig of niets op hem valt aan te merken.

Vers 12

In vers 11 somt de Farizeeër zonden op waarvan hij zich onthoudt. In vers 12 noemt hij plichten waar hij zich aan houdt. Hij zegt tegen God dat hij tweemaal per week vast (de Joden vastten op maandag en donderdag). Dit deed hij vrijwillig, want dit vasten werd niet door de Schrift geëist, maar was wel steeds meer een gebruik geworden. (In Luk 5:33 krijgt Jezus de vraag waarom Zijn discipelen niet vasten.)

Bij dit vasten wordt ook niet gedronken en dat was een zware opgave in een warm land.

Ook gaf de Farizeeër tienden van alles wat hij kreeg of kocht. De wet eiste alleen dat tienden gegeven werden van de opbrengst van het gewas door de eigenaar. Wanneer men producten kocht, hoefde men daar niet nog eens tienden van te geven. Omdat de boeren en de handelaars het echter niet altijd zo nauw namen met het geven van tienden van de producten die ze verbouwden of verkochten, hadden de Farizeeërs de gewoonte om voor alle zekerheid tienden te geven van hetgeen zij in natura ontvingen.

Vers 13

Met 'de tollenaar stond van verre' wordt bedoeld dat hij op afstand stond van het heiligdom of, wanneer het op het gebedsuur was, mogelijk dat hij ver van de biddende menigte af stond. Hij wilde (= durfde) zijn ogen zelfs niet op te heffen naar de hemel, naar God, zoals men bij het bidden vaak deed. (Jezus nam de vijf broden en twee vissen en zag op naar de hemel. En in Psalm 123:1 *ik hef mijn ogen op tot U*.)

Wat de tollenaar wel deed, was zich op de borst slaan. Dit is een uiting van rouw of verdriet. In Luk 23:48 lees je dat de mensen die bij Golgotha het lijden en sterven van Jezus zien ook zichzelf op de borst slaan. Het gebed van de tollenaar was kort, korter dan dat van de Farizeeër. Hij smeekt slechts 'God, wees mij genadig'. Letterlijk: wees verzoend met mij, vergeef mij. Daar voegt hij nog aan toe 'mij zondaar / zondaar die ik ben'. Alleen bepaalde mensen stonden als zondaars bekend in Jezus' tijd. Maar Jezus zegt dat alle mensen zondaars zijn. Wie God werkelijk ontmoet, ziet zichzelf als zondaar.

Vers 14

De Heere Jezus spreekt uit dat 'deze', dat is de tollenaar, gerechtvaardigd naar zijn huis terugkeerde. Letterlijk: naar beneden ging. Dit in tegenstelling tot 'het opgaan' in vers 10.

De Joden gingen met hun zondesschuld naar de tempel om gerechtvaardigd te worden door het offer dat ze daar brachten. 'Gerechtvaardigd zijn' houdt in dat je van God vergeving ontvangen hebt. Alleen God kan een mens rechtvaardig verklaren / vergeven.

Terwijl de tollenaar gerechtvaardigd naar huis ging, ging de Farizeeër niet gerechtvaardigd weg. Het voegwoord '(meer) dan' betekent hier niet: *de een meer dan de ander*, maar: *de een wel en de ander niet*. De Heere Jezus sluit de gelijkenis af met de regel van Gods Koninkrijk dat wie zichzelf verhoogt, door God vernederd zal worden en dat wie zichzelf vernedert, door God verhoogd zal worden. De Farizeeër in de gelijkenis verhoogde zichzelf doordat hij vond dat hij rechtvaardig was voor God, daarbij neerkijkend op de tollenaar. De tollenaar echter vernederde zich omdat hij zijn schuld beleed aan God.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken dat zij actief hebben nagedacht over hun eigen houding van het hart.
- Belijden hun zonden in het gebed wanneer het hart niet centraal stond.
- Belijden in hun gebed dat ook zij momenten hebben waarbij hun hart niet eerbiedig op God gericht was.
- Bidden tot God door hun hart voor Hem neer te leggen en uit te storten voor de Heere
- Bidden de Heere in alles wat ze willen bidden.

Vertelschets

Intro voorafgaand aan Bijbelstudie of vertelling

Stel de vraag aan de kinderen: Kunnen jullie personen noemen uit de Bijbel, waarbij er is geschreven wat hun houding van het hart was tijdens het gebed? Zegt dit iets over de lichaamshouding of juist over de houding van het hart?

Maak aan de kinderen duidelijk wat houding van je hart betekent.

Dat is een oprecht bidden. God ziet niet als belangrijkste je fysieke houding (knielen, zitten, liggen, etc.) aan, maar God ziet het hart aan (1 Samuël 16:7).

Laat het plaatje uit het Bijbelstudieboekje zien van de farizeeër en de tollenaar. Spreek dit samen voor. Wat zie je op het plaatje? Welke verschillen? Hoe bid je?

Beginzin

"Zie je daar die twee mannen in de tempel. Wat zijn ze aan het doen? Ze zijn beide aan het bidden. Maar hoor je een verschil, in uiterlijk dan? Maar wat nog belangrijker is, er is een verschil in wat er in hun hart, in hun binnenste leeft."

Jezus vertelt deze gelijkenis, een verhaal wat door Lukas is opgeschreven in de Bijbel, nadat hij de gelijkenis over de onrechtvaardige rechter heeft gesproken (zie Bijbelstudie 4 van dit onderwerp).

Aanleiding gelijkenis:

- Jezus zal ongetwijfeld in zijn omgeving hebben opgemerkt en/of gezien dat het speelt onder de mensen hoe er wordt gebeden.
- Jezus spreekt deze gelijkenis, omdat sommigen van het volk waar Hij dit tegen sprak van zichzelf overtuigd waren dat zij rechtvaardig waren en daarbij anderen minachten.
 - Rechtvaardig = de mens is trouw aan God en handelt naar Zijn wil. God alleen is volledig en volkomen rechtvaardig.
 - Minachten = verachten, slecht/minder goed spreken/denken over de ander.

Situatie:

- Er gaan twee mensen naar de tempel, het huis van God om te bidden.
- Allebei zijn ze aan het bidden, maar wel op een verschillende manier. Dit kun je zichtbaar zien, maar dieper nog, er is een verschil in hun hart.
- De ene mens was een Farizeeër, de andere was een tollenaar.

Het bidden van de Farizeeër:

- Staat
- Bidt bij zichzelf dat hij God dankt dat hij niet hetzelfde is als de andere (verkeerde) mensen om hem heen. Hij noemt rovers, onrechtvaardigen, overspelers of de tollenaar die bij hem in de tempel is. (onthouden van de zonden)
- Vast twee keer in de week, waarbij hij niet at en dronk & geeft tienden van alles wat hij bezit (plichten waar hij zich aan houdt)

Het bidden van de tollenaar:

- Stond ver weg (misschien wel achterin de tempel)
- Kon niet kijken richting de hemel, richting God.
- Slaat op zijn borst waarbij hij zegt, smeekt, en belijdt zondaar te zijn voor God (weet dat hij zondaar is en dat er vergeving bij God is door het lijden en sterven van Jezus Christus)

Slot van Jezus:

- Als slot geeft Jezus een samenvatting aan het einde van Zijn gelijkenis. Hij noemt dat de tollenaar (waar Hij het woord man gebruikt) meer gerechtvaardigd terug ging naar huis dan de Farizeeër.
- Wie zichzelf verhoogd, zal vernederd worden. Wie zichzelf vernedert, zal verhoogd worden.
- Er is een verschil in hun hart, dat is het belangrijkste. De Heere ziet het hart aan. Ook jouw hart.

Slotzin

"Als jij vanavond gaat bidden, denk dan eens hierover na: wat leeft er in jouw hart, en bid je eerlijk tegen de Heere, wat is de houding van je hart?"

De tollenaar:

- Staat veraf (achterin de tempel) of op afstand van het heiligdom
- Wil zijn ogen niet opheffen naar de hemel (nederige houding, hij wilde niet richting God kijken)
- Slaat op zijn borst (is een teken van rouw/verdriet)
- Zegt: "O God, zijt mij zondaar genadig" (smeking)
- Ziet zichzelf als een zondaar
= kort gebed

De tollenaar ziet zichzelf als zondaar en weet dat er bij God vergeving is.

De tollenaar ging gerechtvaardigd naar huis, de farizeeër ging niet gerechtvaardigd weg. Het woord "meer" in vers 14 slaat op de één wel, de andere niet.

"want een ieder die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden, en die zichzelf vernedert, zal verhoogd worden." -> de farizeeër verhoogde zichzelf doordat hij vond dat hij rechtvaardig was voor God en keek hierbij neer op de tollenaar. De tollenaar vernederde zichzelf, omdat hij zijn schuld aan God beleed.

Het is ook goed om dit persoonlijk te maken door jezelf een spiegel voor te houden. Deze spiegel kun je jezelf voorhouden door de vraag te stellen: welke houding heb jij bij het bidden? Ga in gesprek met de kinderen over hun bidden, voornamelijk gericht op de houding van het hart. Stel vragen; waar bid je om? Hoe bid je? Waarom bid je zo/wat maakt dat je zo bidt? Welke woorden gebruik je in je gebed? Tot wie bid je?

Verwerking

Spel: Oog hebben voor een ander

- Zet de kinderen in een kring.
- Vraag ze allemaal een bepaalde zelfverzonnen houding aan te nemen (bijvoorbeeld armen gekruist of benen wijd, enzovoort).
- Eén kind krijgt de beurt.
- Het kind mag 1 minuut (gebruik een zandloper) rondkijken.
- Vraag het kind dat de beurt heeft met het gezicht tegen de muur te gaan staan en niet te kijken.
- Wijs dan één kind aan dat iets in zijn houding mag veranderen.
- Tel tot 10.
- Vraag het kind dat de beurt heeft zich om te draaien.
- Hij/zij mag goed rondkijken en aanwijzen en zeggen welk kind er iets aan zijn/haar houding veranderd heeft.

<https://www.kinderwoorddienst.nl/jaar-c/negentiende-zondag-door-het-jaar-c/extras/spelletje-oog-hebben-voor-een-ander.html>

Herinneringssteentje

Verzamel steentjes. De kinderen verven/kleuren hier iets op wat hen herinnert aan het bidden en gebed. Bijv. een hart om zo bewust na te denken en te bidden vanuit het hart. Het kind neemt het steentje mee naar huis en legt dit als herinnering bij zich tijdens het bidden.

Knutsel een hart van je handen

De kinderen maken van hun eigen handen een hart. Deze kunnen ze op een papier plakken. Op de handen kunnen de kinderen een Bijbeltekst schrijven, iets wat ze belangrijk vinden voor het bidden en danken. Deze papieren kunnen dan worden opgehangen, zodat er een volgende keer op teruggekeken kan worden.

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is bij iedere Bijbelstudie een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben.

Je ziet hier allemaal letters staan, maar je kunt niet zomaar lezen wat er staat. Ga telkens één letter terug in het alfabet en je krijgt de oplossing te zien.

e	f		i	f	f	s	f		a	j	f	u		i	f	u

i	b	s	u		b	b	o

Antwoord: de HEERE ziet het hart aan (1 Samuël 16 : 7)

Voor de vormgever: (in het klein) een afbeelding van het alfabet erbij.

Om samen over door te spreken:

- ♡ Wat betekent deze tekst?
- ♡ Wanneer zegt de Heere dit? Zoek hierbij het Bijbelgedeelte op uit 1 Samuël 16.
- ♡ Waarom past deze tekst bij de gelijkenis van de farizeeër en de tollenaar?
- ♡ Wat betekent dit voor jou?

4. Bidden - Hou vol!

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: Lukas 18:1-8

Hou vol! Ook als het antwoord laat wachten

Tips bij het Bijbellez:

Als je dit verhaal gaat vertellen en je wilt er graag een ander gedeelte bij lezen, zou je kunnen kiezen voor Matt. 15:21-28, over de Kananese vrouw.

Doel

De kinderen

1. *weten dat God Zijn kinderen altijd helpt op het gebed*
2. *beseffen dat antwoord op het gebed soms laat wachten, maar dat God altijd hoort*
3. *kunnen aangeven waarvoor ze willen blijven bidden*

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 141:1	'k Roep Heer', in angst tot U gevloeden
Psalm 116,1	God heb ik lief, want die getrouwe HEER'
Psalm 42:3	O, mijn ziel, wat buigt g' u neder
Psalm 13:1 en 5	Hoelang, o HEER' mijn Toeverlaat / Maar in dit smartelijk verdriet
Psalm 81:12	Opent uwen mond
Psalm 130:1, 3 en 4	Uit diepten van ellenden / Ik blijf den HEER' verwachten / Hoopt op den HEER', gij vromen

Gele Bundel	Heer ik kom tot u, hoor naar mijn gebed
Op Toonhoogte	Lees je Bijbel, bid elke dag
Op Toonhoogte	Als je bidt, zal Hij je geven
Op Toonhoogte	Onze Vader
Op Toonhoogte	Zegen ons, Algoede

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC vraag 117	Om Jezus Christus wil, zal God onze gebeden zekerlijk verhoren, zoals Hij ons in Zijn Woord beloofd heeft.
HC vraag 118	God heeft ons bevolen alle geestelijke en lichamelijke nooddrift van Hem te bidden.
HC vraag 26	God zorgt voor ons omdat Hij dit kan doen als een almachtige God en wil doen als een getrouwe Vader.
HC vraag 28	Wij mogen een goed vertrouwen op onze trouwe God en Vader hebben.

Exegese Lukas 18:1-8

Focus

Houd vol in het bidden! God zál, als Rechter van de aarde, recht doen!

Omschrijving focus

Volhouden in het bidden, aanhouden, is vaak moeilijk als verhoring in onze ogen uitblijft. Dan verslappen we. Dit kan wel of niet gepaard gaan met gedachten als 'hoort God mij wel / heeft bidden wel zin'.

In deze gelijkenis over de onrechtvaardige rechter maakt Jezus deze vergelijking: als een onrechtvaardige rechter al overweegt om dat toch maar recht te spreken, dan zal De Zoon des Mensen, de rechtvaardige rechter, dat zéker doen!

Maar de Heere Jezus verbindt dit wel met de wederkomst. God hoort het bidden en zal de Zijnen recht doen. Maar niet altijd in dit leven. Bij het bidden moeten we dus voor ogen blijven houden dat we weten dát het goddelijk recht uiteindelijk zal gelden en dat verdrukking, moeite, zorg e.d. een einde zullen hebben!

Let op het doel van dit gedeelte. In vers 1 staat: dat men altijd bidden moet en niet vertragen. Het gaat dan niet om een onafgebroken gebed, maar om een voortdurende houding van gebed, een houding die steeds Gods hulp verwacht en de gelegenheden tot daadwerkelijk bidden niet voorbij laat gaan.

Het verhaal kan gemakkelijk verkeerd opgepakt worden, waarbij een kind zou kunnen denken dat God niet graag hoort en over te halen is door veel te bidden. Benadruk de kern in vers 7. Als een onrechtvaardige rechter al overweegt om toch maar recht te spreken, dan zal God, de rechtvaardige Rechter en liefhebbende Vader, dat zéker doen!

Achtergrondinformatie

Alleen Lukas heeft deze gelijkenis van Jezus bewaard. Een 'gelijkenis' is meestal een korte vertelling waarin een gebeurtenis uit het gewone leven gebruikt wordt om iets duidelijk te maken over het discipelschap of het Koninkrijk van God.

Vers 1

De evangelist begint met een inleidende opmerking over de bedoeling van de gelijkenis, 'met het oog op'. De bedoeling ervan is om de discipelen aan te sporen om te volharden in het gebed.

Niet vertragen: letterlijk staat er 'niet geheel slap zijn', niet verslappen. Dat verheldert de betekenis van het 'altijd bidden'. Denk ook aan vergelijkbare teksten als '*Bid zonder ophouden*', 1 Thess. 5:17. Het gaat niet om een onafgebroken gebed, maar om een voortdurende houding van gebed, een houding die steeds Gods hulp verwacht en de gelegenheden tot daadwerkelijk bidden niet voorbij laat gaan. De gelijkenis is een aansporing om het gebed niet op te geven als je geen verhoring ziet.

Ook in de brieven worden gelovigen vaak opgeroepen om de moed niet te verliezen: Gal. 6:9 / Ef. 3:13 e.a.

Vers 2

In Israël waren rechters aangesteld in de steden. (Deut. 16:18, 2 Kron. 19:5, Lukas 12:58 e.a.) Zij moesten 'God vrezen', dat is 'Zijn recht laten gelden'.

Deze rechter vreesde God niet en respecteerde geen mens. Al rekende de rechter niet met God, dan had hij nog enigszins rechtvaardig kunnen zijn als hij wel rekening had gehouden met wat de mensen vonden. Maar ook dat deed hij niet. Deze rechter deed alleen zijn werk om er zelf beter van te worden door zich te laten omkopen, zodat hij bij voorbaat aan de zijde van de rijke stond.

Vers 3

Weduwen waren arm in Israël en daarom is de onrechtvaardige rechter bij voorbaat niet in deze weduwe geïnteresseerd. In het OT wordt grote nadruk gelegd op de plicht om weduwen en wezen rechtvaardig te behandelen en op Gods zorg voor hen. Datzelfde geldt ook voor het NT. Denk aan de tekst in Jak.1:27 *De zuivere en onbevleete godsdienst voor God en de Vader is deze: wezen en weduwen bezoeken in hun verdrukking, en zichzelf onbesmet bewaren van de wereld.*

Deze weduwe kwam telkens, er staat hier een werkvoordworm die de herhaling aangeeft. Ze komt dus telkens weer bij de rechter. Ze wil dat hij haar recht verschaft tegen haar tegenstander. Het griekse woord voor tegenstander wordt in andere verzen voor de duivel gebruikt, zoals in 1 Petr 5:8. *...want uw tegenpartij, de duivel, gaat rond...*

Vers 4 en 5

Gezien de persoon van de rechter (hij bekommert zich niet om God en stoort zich aan geen mens) en gezien de zwakke positie van de weduwe, is het niet verwonderlijk dat hij niet op haar verzoeken wil ingaan. Dit gaat een tijdlang zo door, maar op een gegeven moment wordt het de rechter te veel en besluit hij iets aan haar situatie te doen. Het voortdurende aandringen van de weduwe maakt het hem op de duur onmogelijk om de zaak van zich af te blijven schuiven. De rechter zegt bij/ in zichzelf dat het zo niet langer gaat: omdat deze weduwe mij overlast bezorgt, zal ik haar recht verschaffen, zorgen dat haar recht geschiedt. Hij overweegt: want anders (letterlijk: opdat niet) komt zij mij tenslotte in het gezicht slaan, een blauw oog slaan.

Het is aannemelijk dat de onverschillige rechter dit ironisch bedoelt. Het is immers niet waarschijnlijk dat hij bang is voor lichamelijk geweld van de kant van de weduwe. De zinsnede kan ook in overdrachtelijke zin opgevat worden, bijvoorbeeld: opdat ze me niet uitput of dol maakt.

Vers 6

De Heere besluit de gelijkenis met de opmerking: Hoort nu wat de onrechtvaardige rechter zegt. Letterlijk: de rechter der ongerechtigheid.

Vers 7

De conclusie die de Heere Jezus aan deze gelijkenis verbindt is: Als na verloop van tijd een onrechtvaardige rechter al recht verschaft, zou God dat dan niet doen aan de Zijnen die Hem daar voortdurend om smeken? Zou de Rechter van de ganse aarde geen recht doen?

De aanduiding 'uitverkorenen' wordt door Jezus gebruikt als het gaat over de eindtijd. Zie bijv de gelijkenis van de koninklijke bruiloft, Matth. 22:14. Of bij Zijn onderwijs over de eindtijd en wederkomst, Markus 13:20,22,27.

Daarom zal dit 'recht verschaffen' niet alleen betrekking hebben op dit leven, maar vooral ook op het leven daarna.

De uitverkorenen roepen, als mensen in nood, dag en nacht tot God, d.w.z. onophoudelijk. Denk aan Anna, die met vasten en bidden God diende, dag en nacht.

De gangbare betekenis van het tweede gedeelte van dit vers is 'geduld hebben' of 'lankmoedig zijn'.

Je kunt het lezen als 'en laat Hij hen wachten?'

Of als 'en Hij is lankmoedig over hen', God houdt zich hoe dan ook niet ver van hen, maar ziet geduldig naar hen om.

In beide gevallen is de strekking van Jezus' woorden dezelfde: God zal Zijn uitverkorenen niet te lang laten wachten op recht.

Vers 8

De vraag of God de Zijnen recht zal verschaffen als zij tot Hem roepen, wordt door Jezus zelf nadrukkelijk met 'ja' beantwoord. God zal dat 'snel' doen, haastelijk, met spoed. Zo zal ook de komst van de Zoon des Mensen zijn.

Als de Zoon des Mensen komt, zal God op de hele aarde recht verschaffen. Vanwege dit verband tussen het recht verschaffen door God en de komst van de Zoon des Mensen, vraagt Jezus aan het eind van deze gelijkenis: 'Doch zal de Zoon des Mensen, wanneer Hij komt, het geloof vinden op de aarde? Met de 'Zoon des Mensen' bedoelde Jezus Zichzelf.

Bij 'het geloof' kunnen we aan twee verschillende dingen denken: aan het geloof in Jezus, het aannemen van het evangelie. Of het geloof in de zin van vertrouwen, geloof dat God in staat is recht te verschaffen of te redden, het geloof dat aanzet tot volhardend gebed.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken dat God Zijn kinderen altijd helpt op het gebed. En dat Hij ons altijd hoort.
- Belijden dat we wachten vaak zo moeilijk vinden.
- Bidden om vertrouwen op God. Bidden om concrete zaken waarvoor de kinderen willen blijven bidden.

Vertelschets

Intro voorafgaand aan Bijbelstudie of vertelling

Gebruik een blikjestelefoon. Maak van tevoren zelf met twee blikken een blikjestelefoon. Onder in de blikken maak je een gaatje. Daardoorheen knoop je een touw van ca 10 meter. Laat de kinderen proberen of ze elkaar kunnen horen. Kijk voor uitgebreidere omschrijving bij de verwerking.

Beginzin

"Zuchtend zit de rechter achter zijn bureau. He bah, staat die vrouw nu alweer voor de deur?! Gisteren heeft hij haar toch al duidelijk gezegd dat ze op moet hoepelen? Hij heeft helemaal geen zin om naar haar te luisteren. Hij heeft wel wat beters te doen!"

De Heere Jezus vertelt een gelijkenis. Een verhaal met een betekenis. Lukas, die dit verhaal heeft opgeschreven, vertelt de betekenis alvast van tevoren: hou vol met bidden!

De onrechtvaardige rechter

- Een rechter heeft taak om recht te spreken, dat is zijn werk, maar dat heeft hij ook beloofd toen hij rechter werd.
- In Israël weet iedereen dat God gezegd heeft dat je goed voor weduwen moet zorgen. God heeft juist extra aandacht voor het zwakke.
- De rechter heeft geen enkel medelijden.
- Hij houdt van zijn geld en hij wordt steeds rijker door omkoping.
- Met rijke mensen valt wel wat te verdienen. Deze arme weduwe levert niks op voor de rechter.
- Hij vreest God niet.
- Het maakt hem helemaal niet uit wat het met de ander doet. Hij denkt alleen aan zichzelf.

De aanhoudende vrouw

- Weduwe – geen man meer.
- Ze heeft ergens hulp bij nodig, het is heel belangrijk voor haar.
- Als de rechter niet luistert, gaat ze steeds weer naar hem terug.
- Hij is de enige die haar kan helpen.
- Ook al is hij niet aardig
- En zegt: doe mij recht tegenover mijn tegenpartij

Hoort God mij wel? / heeft bidden wel zin?

- Als bidden lang duurt, als het lijkt of er helemaal geen antwoord komt, hoe moeilijk is dat! Als je iets heel graag wilt. Als je bijvoorbeeld hoopt dat iemand beter wordt. Dan maakt het je vast heel verdrietig of je denkt dat het toch niet helpt. Of als je bidt dat nare dingen in de wereld als oorlogen stoppen en het gaat maar door. Of het pesten op school houdt niet op.
- Soms kunnen anderen ook nog zeggen, hou er maar mee op. Bidden heeft toch geen zin.
- Je kunt eraan twijfelen of de Heere wel aandacht of liefde voor je heeft.
- Vertel de Heere dat je het moeilijk vindt dat je geen antwoord hebt. Dat het je verdrietig maakt of bang of zelfs wanhopig.
- Je mag dan je vinger leggen bij het woord. Je vinger leggen bij wie Hij is. Dat betekent dat je tegen de Heere zegt: In de Bijbel lees ik toch dat U naar mijn bidden hoort. En in Uw woord lees ik toch dat U van mensen houdt. En dat U helpt. En dat U alles kunt.

De rechter geeft toe

- Kan de zaak niet van zich af blijven schuiven
- Hij wordt dol van de vrouw
- En luistert dan maar naar haar verhaal
- En helpt

Wat de Heere Jezus over dit verhaal zegt:

- God zal ook recht doen!

- Als na verloop van tijd een onrechtvaardige rechter al luistert, zou God dat dan niet doen als de Zijnen Hem daar voortdurend om smeken? Zou de Rechter van de hele aarde geen recht doen? De Heere Jezus geeft Zelf het antwoord. Ja! Zeker wél, en met spoed!

En wij?

- God hoort wel!
Hij hoort altijd!
Dus geef de moed niet op!
- Ook al merk je het niet altijd
- Soms komt het antwoord zelfs niet hier op deze aarde
- De Heere heeft in ieder geval beloofd dat Hij je hoort en dat Hij ook in narigheid bij je is.
- Hij lost op de aarde nog niet alle nood op. Maar Hij is wel bij je in de nood.
- En eenmaal zal alles recht komen

Geloof je dat? / Vertrouwen we Hem?

Slotzin

De Heere Jezus zegt ook tegen jou: geef de moed niet op met bidden, ook als het lang duurt voordat je antwoord krijgt. Als zo'n oneerlijke rechter al luistert, dan zal God, de rechtvaardige Rechter en de liefhebbende Vader, dat zéker doen! Nu of later. Geloof je dat? God hoort! Daarom: houd vol!

Antwoorden Bijbelstudie

1. Naast het persoonlijke antwoord van het kind, kun je doorpraten over de vragen; Hoort God altijd? En vérhoort God altijd? Wanneer wel of niet? Neem hierin bijvoorbeeld mee dat we bidden 'om Jezus wil'. Wat betekent het dat je dit zegt? En wat betekent Amen?
2.

<u>RECHTER</u>	<u>Heere God</u>
onrechtvaardig	komt op voor de arme
geen zin om te helpen	luistert altijd
onaardig	wil geven
geen medelijden	heeft alles voor ons over
	je komt nooit voor niets
	doet recht

Bij deze vraag hebt je de gelegenheid om de goedheid van de Heere te benadrukken. Hij luistert, Hij hoort! Hij keek niet naar wat het Hem opleverde maar Hij heeft alles voor ons over!
3. 1 rechter, 2 aarde, 3 slecht, 4 stoppen, 5 amen, 6 hoort, 7 gelijkenis, 8 recht, 9 God
4. Haastelijk, dat is met spoed.
Geloof/vertrouwen
Over deze vraag zou je door kunnen spreken met de oudere kinderen. Haastelijk is niet altijd meteen antwoord. En wat maakt het gelovend bidden lastig?
5. God helpt Zijn kinderen altijd op het gebed

Verwerking

Blikjestelefoon

Wat heb je nodig:

- 2 blikjes per kind (of laat ze in tweetallen samen een telefoon maken en proberen)
- Touw ca 10 meter
- Hamer en spijker

Sla met de hamer en spijker in de onderkant van de blikjes een gaatje. Maak de uiteinden van het touw vast met een knoopje aan de binnenkant van het blikje. Laat de kinderen proberen of de 'telefoon' werkt.

Bespreek dat elkaar nu verstaan soms best lastig is. Maar dat God de Vader altijd hoort.

Memobord maken

Wat heb je nodig:

- Voor ieder kind een pannetonderzetter
- Washi tape
- Verf
- Touwtje om op te hangen
- Kleine papieren briefjes
- Prikbord prikkers

Plak de washi tape in vormen naar keuze. Verf elk vakje met een kleur in. Verwijder de tape. Laat de verf drogen en laat ondertussen de kinderen op de briefjes dingen schrijven waar ze voor willen blijven bidden.

Maak een eigen gebedspotje

- Wat heb je nodig:
- Glazen potjes
- Versierspullen naar keuze (zie uitleg)
- Ijslolly stokjes
- Stiften

Versier een potje (olvarit). Dit kan heel eenvoudig met verf of met washitape of stickers. Je kunt het moeilijker maken door te versieren door het glas in te wikkelen met touw. Of voor de grotere kinderen met leuke servetten, waarbij je de bovenste laag met het uitgeknipte plaatje van de servet, opplakt met mod podge. Laat de kinderen op ijslollystokjes gebedspunten schrijven.

Leg uit aan de kinderen dat ze een stokje kunnen trekken om zich te herinneren waarvoor ze willen bidden als ze thuis zelf bidden.

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is bij iedere Bijbelstudie een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben.

Opdracht:

Kleur de vakjes waar jij ook voor bidt. Schrijf of teken zelf iets in de lege hokjes. Daarna mag je de kleurplaat kleuren.

Graag in hokjes er omheen, de woorden: voor mijn zieke ..., voor papa/mama, voor opa/oma, vrede op de wereld, voor de juf/meester, voor een fijne ..., voor de arme mensen. Graag ook een paar lege hokjes.

5. Bidden – altijd en overal

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: Nehemia 2:1-8

Als je dit gedeelte gaat vertellen aan de kinderen, kun je ook overwegen om (een gedeelte van) Nehemia 1 te lezen met de kinderen. Nehemia 2 borduurt voort op de geschiedenis die hier beschreven staat.

Doel

De kinderen

1. *weten* dat zij altijd en overal tot God mogen bidden
2. *beseffen* dat zij altijd en overal van God afhankelijk zijn
3. *kunnen* concrete situaties benoemen waarin zij tot God hebben gebeden / mogen bidden.

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 66:10	God zij altoos op 't hoogst geprezen
Psalm 81:12	Opent uwen mond
Psalm 84:3	Welzalig hij die al zijn kracht
Psalm 121:1	'k Sla d' ogen naar 't gebergte heen
Psalm 123:1	Ik hef tot U, Die in de hemel zit
Psalm 141:1	'k Roep HEER', in angst tot U gevloten
Psalm 145:6	De HEER' is recht in al Zijn weg en werk

Gele Zangbundel	Bidt zonder ophouden
Gele Zangbundel	Ik bouw op U
Gele Zangbundel	'k Stel mijn vertrouwen

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC zondag 45	Het behaagt God als wij Hem zonder ophouden bidden om alles wat wij voor het geestelijke en het lichamelijke nodig hebben.
NGB art. 26	In Christus is de weg geopend om met vrijmoedigheid tot God te bidden.

Exegese Nehemia 2:1-8

Focus

Nehemia krijgt, door de goede hand van Zijn God, toestemming van koning Arthasasta om naar Jeruzalem te gaan.

Omschrijving focus

De focus ligt op het thema van Goddelijke voorzienigheid en leiding in het leven van Zijn volk. Nehemia ervaart de goede hand van God, waardoor hij niet alleen een verlangen krijgt om zijn volk en de stad te herstellen, maar ook de praktische toestemming en middelen ontvangt om dit te doen. Nehemia 2 laat zien hoe Gods zegen en leiding zichtbaar wordt in concrete omstandigheden, zoals het verkrijgen van de goedkeuring van koning Arthasasta.

Vanuit deze Goddelijke voorzienigheid zijn enkele belangrijke lessen te trekken:

- Bid en werk: Nehemia bidt en handelt in afhankelijkheid van God.
- Instrument in Gods hand: God gebruikt mensen als middelen om Zijn werk te vervullen.
- God neigt het hart van hooggeplaatste personen: koning Arthasasta doet wat God wil.

Achtergrondinformatie

Nehemia, wat betekent 'de Heere troost', is een man die dicht bij God leeft. Hij dient als schenker aan het hof van koning Artaxerxes I van Perzië (465–424 v.Chr.). Hij wordt in het Oude Testament Arthasasta genoemd. Wanneer Nehemia hoort van Hanani en van sommige broeders uit Juda het verdriet en de nood van zijn volk in Jeruzalem – de stad is vervallen, de muren zijn verwoest en de overgeblevenen verkeren in grote ellende en versmaadheid – zit hij neer, weent, rouwt, vast en bidt hij tot de God van de hemel. Nehemia 1:5-11 laat ons een indringend gebed zien om ontferming en barmhartigheid. Na dit gebed wacht Nehemia af wat Gods hand zal doen. Op bijzondere wijze maakt hij zijn nood bekend aan de koning, en God leidt het hart van koning Arthasasta, zodat Nehemia toestemming ontvangt om naar Juda te gaan.

Vers 1

En het gebeurde in de maand Nisan, in het twintigste jaar van koning Arthasasta, dat er wijn vóór zijn aangezicht stond; en ik hief de wijn op en gaf die aan de koning. En ik was niet droevig¹ vóór zijn aangezicht geweest.

De maand Nisan – de eerste maand van de Joodse kalender – komt overeen met maart/april op onze kalender. Dit betekent dat er na het gesprek met Hanani in Nehemia 1 ongeveer drie tot vijf maanden zijn verstreken. Een periode van bidden en wachten. Gods antwoord op het gebed ligt vaak op een andere tijdslijn dan die van ons. Nehemia heeft in die maanden plannen gemaakt, zodat hij klaar is wanneer de gelegenheid zich voor zal doen. De ontmoeting tussen Nehemia en koning Arthasasta, die verstrekkende gevolgen heeft, vindt plaats tijdens een banket, in de eerste maand van het twintigste regeringsjaar van koning Arthasasta. Als schenker aan het hof bekleedt Nehemia een vertrouwenspositie en verkeert hij voortdurend in de nabijheid van de koning. Een taak die alleen gegeven wordt aan iemand wiens betrouwbaarheid boven alle twijfel verheven is. Het is echter een beroep met aanzienlijke risico's. In de oudheid was vergiftiging een veelgebruikte methode om een koning uit de weg te ruimen. De schenker heeft daarom de taak om het drinken – en vaak ook het eten – te proeven vóórdat de koning zelf drinkt of eet. Een tweede risico ligt in een verkeerde houding, blik of sombere gezichtsuitdrukking, wat als verdacht kan worden opgevat. De koning zal achterdochtig zijn en zou kunnen denken aan een complot. Na het gesprek met Hanani in Nehemia 1 lukt het Nehemia niet langer zijn emoties te beheersen. Tot dat moment was Nehemia in de aanwezigheid van de koning nog nooit bedroefd geweest.

¹ Het woord ער betekent 'slecht' of 'boos'. In de context van Nehemia 2 moet het vertaald worden met 'droevig; treurig; terneergeslagen'.

Vers 2

En de koning zei tot mij: Waarom is uw gezicht bedroefd, terwijl je niet ziek² bent? Dit is niets anders dan treurigheid³ van hart! Toen werd ik zeer bevreesd.

De koning kijkt naar Nehemia en merkt dat het gezicht van zijn schenker bedrukt is. Opvallend is dat hij zijn dienaar zo goed kent, dat hij onmiddellijk ziet dat Nehemia's gelaatsuitdrukking anders is dan gewoonlijk. Even opmerkelijk is zijn retorische vraag: 'Je bent toch niet ziek?'

Nehemia schrikt hevig van de vraag van de koning. Daar kunnen twee redenen voor zijn: Verdriet tonen tijdens een feestelijk banket kan gemakkelijk de toorn van de koning opwekken; tegelijk beseft hij dat dit wellicht het langverwachte moment was om zijn nood te delen – een spannend en beangstigend ogenblik. Zonder dat Nehemia gesproken heeft stelt de koning zelf de diagnose. Er is treurigheid, een verdriet in Nehemia's hart.

Vers 3

En ik zei tot de koning: De koning leef voor eeuwig! Waarom zou mijn gezicht niet verdrietig zijn, wanneer de stad, het huis van de graven van mijn vaderen, verwoest is, en haar poorten door vuur verteerd zijn?

De koning heeft de diagnose gesteld. Het is niet de gewoonte dat een hofdienaar tot de koning spreekt. Toch neemt Nehemia, na het vaststellen van de diagnose, de gelegenheid te baat om wel te spreken. Hij doet dit uiterst beleefd: 'Koning, leef voor eeuwig.' Daarna geeft hij de reden aan van zijn somberheid. Nehemia neemt de woorden van Nehemia 1:3 enigszins gewijzigd over. Niet de muren, maar de stad is verwoest en de poorten zijn niet verbrand, maar door vuur verteerd. Nehemia noemt niet de naam van de stad, maar hij spreekt over de plaats waar de graven van zijn voorouders zich bevinden. Het is mogelijk dat Nehemia zorgvuldig de naam 'Jeruzalem' vermijdt om de argwaan van de koning op te wekken en hem zo te herinneren aan zijn eerdere decreet, hoewel de koning natuurlijk Nehemia's achtergrond kent. Nehemia toont grote bekwaamheid in communicatie. Hij moet eerst het medeleven van de koning winnen voordat hij overgaat tot het noemen van details.

Vers 4

Toen zei de koning tot mij: Wat is het dat jij verzoekt? En ik bad tot de God van de hemel.

De koning zegt tegen Nehemia: 'Wat is je verzoek?' Op dat moment breekt voor Nehemia een uiterst spannend ogenblik aan. Hij staat op het punt zijn diepste zorg uit te spreken — maar hoe zal de koning reageren? Voordat hij antwoord geeft, bidt Nehemia in stilte tot de God van de hemel. Dat Nehemia bidt tot de 'God van de hemel' legt een verbinding met het gebed in Nehemia 1. De inhoud van het gebed is ons onbekend, maar het zal zeker van deze aard zijn: 'Heere, help mij!' Stille gebeden komen we vóór de ballingschap zelden tegen in de Schrift. Hanna bidt in stilte, zoals beschreven in 1 Samuël 1:13–16. Nehemia volgt dus in zekere zin dat voorbeeld: te midden van de druk van het moment wendt hij zich innerlijk tot God. Nehemia's gebed is een bewijs van een leven dat in gemeenschap met God wordt geleefd. In de achterliggende maanden zal Nehemia veel gebeden hebben, maar hij weet dat hij op dit moment geheel afhankelijk is van Gods werk in het hart van de koning.

Mogelijk vindt het gesprek tussen Nehemia en de koning plaats tijdens het Nieuwjaarsfeest, want volgens vers 6 is ook de koningin aanwezig — iets wat bij gewone gelegenheden niet gebruikelijk is. De Griekse geschiedschrijver Herodotus vermeldt dat tijdens het Perzische Tyktafeest de troonsbestijging van de koning wordt herdacht, en er geschenken worden uitgedeeld aan onderdanen. Een verzoek in die context kan niet worden afgewezen. Dat zal verklaren waarom juist nu het moment gunstig is voor Nehemia om zijn verzoek te doen.

Vers 5

En ik zei tot de koning: Indien het de koning goed is, en als uw dienaar goed⁴ is voor uw aangezicht, dat u mij zendt naar Juda, naar de stad van de graven van mijn vaderen, zodat ik haar herbouwen zal.

Nehemia vraagt de koning, als het recht en goed is in diens ogen, om hem naar Juda te laten gaan om de stad te herbouwen waar de graven van zijn vaderen zijn. Hij toont daarbij grote hoffelijkheid door de

² Ziek, zwak.

³ Kwaadheid/boosheid van het hart.

⁴ Goed, recht.

koning te betrekken in zijn overwegingen en hem als het ware mee te laten denken in de situatie. Opvallend is dat Nehemia de naam Jeruzalem nog steeds niet noemt. Door te spreken over Juda maakt hij zijn verzoek wel iets concreter, maar blijft hij voorzichtig in zijn formulering. Daarnaast doet Nehemia een emotioneel beroep op de koning door te verwijzen naar de stad van de graven van mijn vaderen. Daarmee raakt hij aan een gevoel dat in de oud-oosterse cultuur diep geworteld is: respect voor de voorouders en hun rustplaats. Het woord 'herbouwen' kan slaan op de stad zelf, op de graven van zijn voorouders of op de stadsmuren. Mogelijk laat de auteur dit bewust in het midden — een diplomatieke keuze die past bij Nehemia's tactvolle benadering van de koning.

Vers 6

En de koning zei tot mij — terwijl de koningin naast hem zat —: Tot wanneer zal uw reis zijn, en wanneer zult u terugkeren? En het was goed voor het aangezicht van de koning om mij te zenden; en ik stelde hem een bepaalde tijd vast.

Het woord šēgal is niet het gebruikelijke woord voor 'koningin'. In Ps. 45:10 lijkt het te verwijzen naar het belangrijkste lid van de koninklijke harem. Het is onduidelijk of hier sprake is van de officiële koningin Damaspia, of een favoriet uit zijn harem. Het is mogelijk dat, wanneer Damaspia naast hem zit, zij iets te maken heeft met de beslissing van de koning, want de invloed van vrouwen was sterk tijdens de regering van Arthasasta. Koninginnen zijn gewoonlijk niet aanwezig zijn bij openbare banketten. De opmerking 'terwijl de koningin naast hem zat' kan suggereren dat zij Nehemia gunstig gezind is en zo zijn zaak hielp. Anderen suggereren dat haar betekenis ligt in het feit dat ze getuige is van de woorden van de koning tot Nehemia.

De koning stapt direct over op het praktische gedeelte. Hij informeert hoelang de reis zal duren en wanneer hij weer terugkeert. De koning stemt ermee in nadat een bepaalde tijd genoemd is. Nehemia 5:14 leert dat Nehemia twaalf jaar gouverneur was in Jeruzalem. In Nehemia 6:15 lezen we dat de muur herbouwd is in 52 dagen. Daarna werd er onder leiding van Nehemia gewerkt aan de herbouw van de stad: de woningen, de wetten en regels en de godsdienst.

Vers 7

En ik zei tot de koning: Indien het de koning goed is, laat men mij brieven geven aan de gouverneurs⁵ aan de overkant van de rivier⁶, die mij laten oversteken, totdat ik in Juda kom.

Nehemia heeft de zaken vooraf goed doordacht. Hij weet van de plaatselijke omstandigheden en welke reparaties er uitgevoerd moeten worden. Hij vraagt aan de koning om vrijgeleidebrieven voor de landvoogden van de provincie Trans-Eufraat, zodat hij toestemming krijgt door hun gebied naar Juda te trekken. Arthasasta had in een eerder stadium de bouw stilgelegd (Ezra 4:17-21). Ook verlangt hij een brief voor Asaf, die over de koninklijke houtvesterij gaat, zodat hij hout geeft om de burcht, de stadsmuren en het residentiehuis van Nehemia te betimmeren. Hout voor de stadsmuur klinkt ons vreemd in de oren. Verschillende studies tonen aan dat er hout in de muren werd verwerkt als houtbalken of houten liggers als versterking of ondersteuning. Het hout wordt dan gebruikt tussen de steen- en leemlagen om de constructie te stabiliseren.

⁵ Het grondwoord voor 'stadhouder' verwijst naar een bestuurder aan het hoofd van een van de twintig provincies

van het Perzische rijk of naar een gouverneur/landvoogd van een kleiner deel van een provincie. De provincie Juda

behoort tot het bestuur van de Trans-Eufraat.

⁶ Het Overjordaanse.

Vers 8

En een brief aan Asaf, de opzichter⁷ van het woud⁸ van de koning, zodat hij mij hout geeft om de poorten van de burcht⁹, die bij het huis¹⁰ behoort, te overzolderen, en voor de muur van de stad, en voor het huis waarin ik zal binnengaan. En de koning gaf het mij, naar de goede hand van mijn God over mij.¹¹

Nehemia vraagt in het bijzonder om een brief voor Asaf, de opzichter van het koninklijk domein in Juda. De locatie van dit domein is onbekend. Opgravingen hebben bij Ramat-Rachel een paleis uit de Perzische periode aan het licht gebracht. Mogelijk was daar ook een kroondomein aan verbonden. Nehemia wil uit het koninklijk domein hout voor drie bouwprojecten. Het gaat om hout van de poorten van de burcht en hout voor het 'huis', hout voor de herbouw van de muur van de stad en hout om een eigen huis te bouwen. De citadel bij de tempel is een burcht aan de noordkant van de tempel. Deze kant van de stad en de tempelberg is altijd het moeilijkst te verdedigen. Deze citadel is waarschijnlijk een voorloper en bevindt zich op dezelfde plaats als de latere Romeinse toren, Antonia. In de tijd van Darius werd er hout van de Libanon gebruikt voor de tempel. Vanwege de Joodse naam Asaf is het mogelijk dat een houtvesterij in Juda bedoeld is zoals in 1 Kronieken 27:28, of een ander bos in de buurt van Jeruzalem.

De auteur interpreteert de koninklijke toestemming als een teken van Gods gunst. Nehemia geeft God de eer dat Hij de koning ertoe heeft bewogen zijn verzoeken in te willigen. In de Bijbel gebruikt God vaak de koning van een land in het goddelijke plan (bijv. Ex. 6:1; 10:1; 14:4; Jes. 45:1-7).

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken dat we altijd tot de Heere mogen bidden, op ieder moment van de dag en waar dan ook.
- Belijden dat we zo vaak denken het zelf wel te kunnen, waardoor we niet bidden tot de Heere.
- Bidden om het besef dat we in alles afhankelijk zijn van de Heere, zodat we Hem telkens nodig hebben.

Vertelschets

Intro voorafgaand aan Bijbelstudie of vertelling

Laat een plaatje van een vliegende vogel zien aan de kinderen. Vraag hen waarom vogels vleugels hebben. Leg uit wat een vogel met zijn vleugels doet: hij vliegt omhoog.

Laat vervolgens de uitspraak van de puritein Erskine zien (via het bord, een plaat of door hem ergens op te schrijven): 'Het gebed is voor ons wat de vleugels zijn voor een vogel.' Vraag de kinderen of zij uit kunnen leggen wat deze uitspraak betekent. (Zoals een vogel met vleugels omhoogvliegt, zo ga je in gedachten naar God in de hemel. Met de vleugels van het gebed breng je alles van je leven naar de Heere. Zoals een vogel z'n vleugels uitspreidt, zo vouw jij je handen. Je handen zijn als de vleugels van een vogel.)

Maak het bruggetje naar de Bijbelvertelling: Vandaag gaan we het hebben over iemand die de vleugels van het gebed voortdurend gebruikt in zijn leven.

Beginzin

"Voorzichtig loopt Nehemia de lange gang van het paleis door. Geconcentreerd kijkt hij naar de beker die hij in zijn hand houdt. Er mag geen wijn over het randje klotsen!"

⁷ Toezichthouder, bewaker, opzichter.

⁸ Het grondwoord is in onze taal omgevormd tot 'paradijs'. In de context wordt bedoeld een (koninklijke) tuin, park of domein.

⁹ Burcht, vesting of citadel bij de tempel te Jeruzalem.

¹⁰ Verwijzing naar de tempel.

¹¹ 'Goede hand van mijn God': Hebreeuws beeld voor Gods zegen en ingrijpen, bescherming en voorspoed.

Nehemia's verdriet

(Dit gedeelte van de vertelschets behandelt de voorgeschiedenis uit Nehemia 1. Afhankelijk van welk Bijbelgedeelte je aan het begin van de Bijbelstudie met de kinderen hebt gelezen, kun je dit gedeelte wat korter of juist wat uitgebreider vertellen.)

- Nehemia is na een lange tijd weer aan de beurt om schenker te zijn: hij moet proeven of de wijn goed genoeg is en deze naar koning Arthasasta brengen.
- Hij heeft vier moeilijke maanden achter de rug: vrienden uit Juda waren naar hem toegekomen en hadden hem verteld over de toestand van de Joden en de stad Jeruzalem. De Joden zijn in grote ellende en Jeruzalem ligt in puin (Nehemia 1:3).
- Wat vindt Nehemia dat erg! De Joden zijn het volk van de Heere en Jeruzalem is de stad waarvan de Heere gezegd heeft dat Hij er wil wonen. Wat zullen de vijanden van de Heere nu zeggen? Het zou heel begrijpelijk zijn als ze zeggen dat God Zijn volk en Zijn stad niet eens kan beschermen. Dat kan Nehemia niet verdragen, want Hij weet dat de Heere juist alle eer waard is. Nehemia houdt ook veel van zijn volksgenoten. Hij is daarom erg verdrietig over deze slechte boodschap. Zo verdrietig dat hij veel heeft gehuild, een poosje helemaal niet heeft gegeten (gevast) en veel tot de Heere heeft gebeden. *Dat is de beste plek waar je naartoe kunt gaan met je verdriet! Bid jij ook tot de Heere als je verdrietig bent?*
- In zijn gebed belijdt Nehemia de schuld van hem en zijn volk: wij hebben tegen U gezondigd. Daarom is dit alles gebeurd. Hij pleit op Gods belofte van de terugkeer van het volk en smeekt de Heere of Hij hem wil verhoren (Nehemia 1:5-11).

Het gebed van Nehemia

- Inmiddels is het al vier maanden geleden dat Nehemia die moeilijke boodschap kreeg van zijn vrienden. Al die tijd heeft hij gedacht: ik ga aan de koning vragen of ik naar Jeruzalem mag, om te helpen om de stad weer op te bouwen. Al die tijd heeft hij ervoor gebeden tot de Heere. Iedere keer als hij zijn handen vouwde en zijn ogen dicht deed, was dit één van de dingen die hij besprak met de Heere. Tot nu toe is er nog geen goed moment gekomen om het aan de koning te vragen. Maar nu mag hij de wijn weer naar de koning brengen! Zou hij het nu aan de koning kunnen vragen? Zou hij het durven?
- Daar is de deur al van de zaal waar het feest gehouden wordt. Met zijn vrije hand doet Nehemia de deur open. Zijn ogen kijken zoekend rond: waar is de koning? Ah, daar ziet hij hem zitten, samen met de koningin.
- Als Nehemia voor de koning staat, wil hij de beker aan hem geven. Maar de koning kijkt Nehemia oplettend aan. 'Waarom kijk je verdrietig, Nehemia?', vraagt hij. 'Je bent niet ziek, dus dan moet het wel zo zijn dat je diep van binnen verdrietig bent.'
- Nehemia schrikt heel erg! Zou de koning nu boos worden? Want hij weet heel goed dat je niet verdrietig mag kijken als je bij de koning komt. Zijn hart klopt in zijn keel. Zou hij durven vertellen aan de koning wat er aan de hand is? Zijn gedachten gaan razendsnel. Hoe zou hij dit het beste kunnen zeggen?
- 'De koning leve in eeuwigheid', zegt Nehemia tegen de koning. 'Hoe zou ik niet verdrietig kunnen zijn, nu mijn stad, waar de graven zijn van mijn voorouders, in puin ligt en haar poorten met vuur verbrand zijn?' Nehemia zegt niet welke stad het is. Hij weet immers dat koning Arthasasta eerder een bevel heeft gegeven om te stoppen met de herbouw van Jeruzalem (zie Ezra 4:17-21). Hij wil niet dat de koning direct nee zegt als hij de naam Jeruzalem noemt.
- De koning begrijpt dat dit niet alles is en vraagt: 'Wat is je verzoek?' Wat moet Nehemia nu antwoorden? Hij weet het niet. Maar hij weet wel dat de Heere hem kan helpen! Hij alleen kan ervoor zorgen dat de koning niet boos zal worden als Nehemia vraagt wat hij graag wil én dat hij hem toestemming zal geven om naar Jeruzalem te gaan. Stilletjes bidt Nehemia tot de Heere in de hemel, heel kort. Hij heeft geen tijd om zijn handen samen te doen en zijn ogen dicht te doen, maar in zijn hart vraagt hij of de Heere hem wil helpen. *Doe jij dat ook weleens, als je niet meer weet hoe het moet? Zomaar terwijl je op school zit of als je met je vriendje speelt? Dat mag! Je hoeft er niet eens je handen voor samen te doen en je ogen voor dicht te doen. God hoort jouw gebed, ook al zeg je maar één zinnetje stilletjes in je gedachten. Zo gebruik je de vleugels van het gebed!*

De verhoring van het gebed

- Nehemia zegt: 'Als de koning het goedvindt, zou ik graag willen dat u mij naar Juda stuurt, naar de stad waar ik vandaan kom, om die weer op te bouwen.' De Heere geeft hem de moed om dat te zeggen tegen de koning. Hij verhoort direct dat hele korte gebed van Nehemia, dat niemand gehoord en gezien heeft. *Zo wil de Heere jou ook verhoren als je tot Hem bidt op een moeilijk moment.*
- Gespannen kijkt Nehemia naar het gezicht van de koning. Zou het betrekken? Zou hij boos tegen hem uitvaren? Nee, niets van dat alles! De koning blijft vriendelijk en vraagt aan Nehemia hoelang zijn reis zal duren en wanneer hij weer terug zal komen. Nehemia antwoordt dat zijn reis 12 jaar zal duren. Dat vindt de koning goed! Daar heeft de Heere voor gezorgd. 12 jaar is een héle lange tijd. Al die tijd zal Nehemia geen schenker van de koning kunnen zijn. Maar tóch vindt de koning het goed.
- Nehemia's ogen beginnen te stralen. Wat is hij blij met het antwoord van de koning. Nu durft hij nog meer te vragen. Hij vraagt aan de koning of hij brieven mee mag krijgen voor de leiders van de landen waar hij doorheen moet reizen, zodat hij daar veilig kan reizen. Ook vraagt hij om een brief voor Asaf, de boswachter van het gebied van de koning in Juda, dat hij hem hout zal geven om te gebruiken voor het herbouwen van de stad. De koning geeft de brieven aan Nehemia.
- Het staat niet in de Bijbel, maar het kan niet anders of Nehemia heeft nu de Heere gedankt, Die zijn gebeden zo bijzonder heeft willen verhoren. De gebeden die Nehemia al die vier maanden telkens gebeden heeft, maar ook het korte gebed dat hij in dit moeilijke moment tot de Heere bad.

Slotzin

Nehemia wist dat hij de Heere nodig had. En jij? Denk jij alles nog wel zelf te kunnen en heb je daarom de Heere niet nodig? Het maakt de Heere heel verdrietig als Hij jou in moeilijkheden ziet en je vraagt Hem niet om hulp. Dan zeg je eigenlijk tegen de Heere: Ik heb Uw hulp niet nodig. Nehemia geeft jou hier het goede voorbeeld om de vleugels van het gebed te gebruiken. Bid je met hem mee?

Antwoorden Bijbelstudie

Opdracht 1

Nehemia is de **schenker** van koning Arthasasta. Hij is erg verdrietig, want **Jeruzalem** ligt in puin. Nehemia vouwt elke dag zijn handen en **bidt** tot de Heere. Hij wil graag naar Jeruzalem om te helpen bij de **herbouw**. Als hij de wijn bij de koning brengt, vraagt die aan hem waarom hij zo **verdrietig** kijkt. Nehemia **durft** zijn vraag niet te stellen. Hij beseft dat alleen de **Heere** hem kan helpen. Daarom bidt hij in zijn **hart** tot de Heere. De Heere **verhoort** het gebed van Nehemia. De koning geeft hem **toestemming** om naar Jeruzalem te gaan.

Opdracht 2

- a. Het goede antwoord is 'Hulp van een ander nodig hebben'.
- b. We zijn altijd van de Heere afhankelijk: 'Zonder Mij kunt gij niets doen.' Deze vraag is bedoeld om de kinderen tot dat besef te laten komen. Wij denken vaak dat we het zelf kunnen. Maak dat heel concreet voor de kinderen: een toets maken, naar huis lopen vanuit school, opkomen voor een kind dat gepest wordt, een klusje doen voor papa etc. Als de Heere ons er niet de kracht, gezondheid, verstand, moed etc. voor geeft, lukt dat niet!
- c. Eigen antwoord. Moedig de kinderen aan om te vertellen wanneer zij zo'n 'schietgebed' (leg deze term zo nodig uit aan de kinderen) hebben gedaan, als zij dat durven/willen. Het kan helpen om ook een voorbeeld uit je eigen leven te vertellen.
- d. Help de kinderen om concrete situaties te bedenken waarin zij stilletjes tot God kunnen bidden. De kinderen zullen waarschijnlijk al snel denken aan een situatie waarin zij iets moeilijk vinden, bang zijn of als er gevaar dreigt. Maar we kunnen zo'n kort gebed ook bidden als we zien dat anderen iets moeilijks meemaken, als we een zonde doen die al is gebeurd voordat we er erg in hebben of als we de Heere willen danken voor iets moois dat we zien, voor Zijn bescherming of dat Hij hielp bij iets moeilijks etc.
Stimuleer de kinderen om in die situatie tot God te bidden, niet alleen vooraf of achteraf als zij thuis om hun kamer zijn.

Opdracht 3

Deze vraag is bedoeld om met de kinderen na te denken over de manier waarop ze leven. Gaan ze ook biddend door het leven net als Nehemia? Nehemia bidt in zijn binnenkamer (Nehemia 1). Hij bidt tijdens het werken als schenker bij de koning (Nehemia 2:1-7). Hij bidt tijdens het bouwen aan de muur (Nehemia 4).

- Daniël 6:11b leert ons dat het goed is om op **vaste tijden** te bidden. In zo'n gebed mogen we de tijd nemen om de Heere te danken, te prijzen, te bidden voor anderen en onszelf om aardse en hemelse gaven. Als ons leven alleen bestaat uit korte schietgebeden, is dat geen goed teken! Een schietgebed moet rusten op langere gebeden waarin we vertrouwelijk omgaan met de Heere.
- Nehemia 2:4 leert ons dat we **op ieder moment en overal** tot God mogen bidden. Bespreek met de kinderen dat je daarvoor niet altijd je ogen dicht en je handen samen hoeft te doen. Dat kan niet altijd. Als dat niet kan, maar we spreken wel in ons hart en gedachten tot de Heere, is het een gebed, ook al duurt het maar een paar seconden. Zelfs een zucht kan al een gebed zijn, zonder woorden.
- 1 Thessalonicenzen 5:17 betekent niet dat we de hele dag alleen maar bidden, zonder enige pauze. God vraagt immers ook van ons om ons werk op aarde te doen. Voor kinderen is dat heel concreet om naar school te gaan en daar hun best te doen. Het leert ons wel om **vol te houden in het gebed**, ook als de verhoring van het gebed op zich laat wachten. We mogen God telkens opnieuw onze verlangens voorleggen (zie ook Filippenzen 4:6 en Kolossenzen 4:2).

Als je tijd over hebt...

De oplossing van de woordzoeker is 'Is jouw leven een biddend leven?'

Verwerking

Het 'Ik blijf bidden bordspel'

Nodig:

- Het spelbord op de volgende pagina
- Pionnen voor elke speler (bijvoorbeeld gummetjes of dopjes van viltstiften)
- Een dobbelsteen

Speel het spel volgens de instructies op het spelbord. Tijdens/na het spel zou je op de volgende manier met de kinderen in gesprek kunnen gaan over gebed:

- Bespreek met de kinderen de verschillende uitspraken over gebed die ze voorlezen / hebben voorgelezen. Je kunt ervoor kiezen om dit per uitspraak met het kind te doen dat de uitspraak voorleest of er een groepsbespreking van te maken.
- Vraag de kinderen welke uitspraken hen het meest aanspreken en waarom.
- Vraag of er kinderen zijn die willen vertellen hoe ze gebeden hebben in moeilijke situaties.

Bron: Gebaseerd op het 'Ik blijf bidden bordspel' van creatiefkinderwerk.nl.

Je mag op ieder moment tot God bidden	Stil zijn kan ook een manier van bidden zijn	Verander van plek met de speler aan je rechterkant	Een gebed kan je ook als een lied zingen	Ga terug naar START	Net als Nehemia blijf ik met God in gesprek	FINISH
IK BLIJF BIDDEN bordspel						
Gebruik iets als pion. Gooi met de dobbelsteen. Degene die het hoogste aantal ogen gooit, begint het spel. Gooi opnieuw met de dobbelsteen en verplaats je pion vooruit. Speel om de beurt. Lees elk vakje hardop voor. Degene die als eerste het vakje FINISH bereikt, wint het spel.						
Bonus ronde: Gooi de dobbelsteen nog een keer	Verander van plek met de speler aan je linkerkant	Je mag God al je problemen uitleggen	Sla een beurt over	Bidden mag ook met je ogen open	God danken is ook een vorm van bidden	Je kunt ook in gedachten bidden
						Ga drie stappen terug
						Je kunt hardop met God praten
						Sla een beurt over
						Het is goed om op vaste momenten tot God te bidden
						Ga twee plekken naar voren
						Ik mag God alles vertellen
						God luistert, ook al voel ik dat soms niet
						Als je bidt, laat je God weten dat je Hem nodig hebt
START						

Vleugels van het gebed

Benodigdheden:

- Het werkblad met de vogels op de volgende pagina
- Lijm
- Potloden/stiften
- Schaar

Werkwijze:

- Knip de vogels op de volgende pagina uit (kopieer eventueel eerst op gekleurd papier voor een mooi effect) en plak ze tegen elkaar.
- Neem een leeg blad en leg je ene hand daar gesloten op. Trek er met een potlood langs. Doe dit ook met de andere hand. Je hebt nu twee vleugels. Knip deze uit. (Tip voor een club met jonge kinderen: teken vooraf de vorm van een linker- en rechterkinderhand op papier, zodat de kinderen dit alleen hoeven uit te knippen.)
- Schrijf op de vleugels Romeinen 12:12: 'Volhardt in het gebed'.
- Knip de vleugels uit. Vouw aan de polskant ongeveer twee centimeter om tot plakstrook. Lijm de vleugels op de vogel.

Benadruk tijdens het werken: je handen zijn de vleugels van het gebed. Vouw je handen zoals een vogel zijn vleugels uitspreidt!

Bron: www.bijbelsopvoeden.nl

Gevouwen handen

Benodigdheden:

- Lijm
- Potloden/stiften
- Schaar
- Eventueel plakband

Beschrijving:

- Print de werkbladen uit en kleur ze in en knip alle onderdelen uit.
- Onder de linker en rechterhand zit een ovaal, vouw deze om zodat de hand er straks op kan staan. De ovaal moet naar de binnenkant gevouwen.
- Vouw de lijmstrookjes (de kleine strookjes) om naar de binnenkant van de hand en lijm die onder de ovaal. Het is de bedoeling dat de mouw mooi rond gaat lopen om de ovaal heen.
- Lijm nu de beide ovalen over elkaar heen, dus doe lijm op de onderkant van de ovaal waar het woord 'lijmvlak' opstaat en schuif het nu op de ovaal van de andere hand.
- Doe wat lijm aan de binnenkant van de vingertop van de middenvinger en lijm nu de andere middenvinger er tegenaan.
- Nu kan het geheel gelijmd worden op het grotere los meegeleverde ovaal, doe daarom lijm op het middenvlak van het ovaal en lijm de handen erop.
- Met een plakbandje kun je nu de mouwen nog even naar elkaar toe plakken, dit hoeft niet, maar lijkt mooier.

De werkbladen kun je hier downloaden: <https://www.gelovenisleuk.nl/knutselen/44-bidden/818-bidden-staande-handen#gsc.tab=0>

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is bij iedere Bijbelstudie een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben.

Besprek met elkaar:

Wanneer en waarom bad Nehemia? Wanneer kun jij tot de Heere bidden?